

Brüssel, 13.5.2026
COM(2026) 231 final

2026/0113 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**mis käsitleb mitmeliigilist broneerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ)
nr 80/2009**

{COM(2026) 231 final} - {COM(2026) 232 final} - {SEC(2026) 300 final} -
{SWD(2026) 300 final} - {SWD(2026) 301 final}

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Käesoleva ettepaneku eesmärk koos rongipiletite müügi määruse ettepaneku ja rongireisijate õiguste määruse¹ kavandatud läbivaatamisega on reageerida probleemidele, mis on kindlaks tehtud Euroopa Komisjoni 2024.–2029. aasta poliitilistes suunistes².

Reisijad seisavad reisivõimaluste otsimisel, võrdlemisel, kombineerimisel ja broneerimisel endiselt silmitsi märkimisväärsete takistustega. ELi 100 tüüpilise marsruudi analüüsimisel leiti, et mitmeliigilise transpordi võimalusi oli võimalik kasutada 76 % juhtudest. Sellest hoolimata pakkusid väga vähesed mitmeliigilise liikuvuse digiteenused eri transpordiliikide valikuid ja neid kombineeriti harva. Lisaks näitas 2024. aasta Eurobaromeetri uuring, milles osales ELis 26 000 kodanikku, et kolmandik vastanutest ei olnud kunagi broneerinud mitmeliigilist või mitme ettevõtjaga reisi. Neist, kes seda olid teinud, oli üle kolmandiku kokku puutunud broneerimisraskustega, näiteks ei olnud neil võimalik leida sobivaid ühendusi või osta kõiki vajalikke pileteid ühest kohast, kusjuures rongipiletite puhul ilmnedid sellised raskused veelgi selgemalt.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on kõrvaldada läbipaistmatus, ebaõiglased tingimused ja ebavõrdsed võimalused reisijateveo digipiletite turul kõigis selliste mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste puhul, mida osutatakse lennu-, raudtee-, maantee- ja veetranspordis. See omakorda parandab piletite levitamise turu toimimist, tagades seeläbi, et reisijad leiavad kõik olemasolevad võimalused, sealhulgas mitmeliigilised liikumisvõimalused. Selle tulemusena paraneb ka veoteenuste turu konkurentsivõime.

Need eesmärgid on kooskõlas säästva ja aruka liikuvuse strateegiaga,³ mille eesmärk on parandada transpordisektori konkurentsivõimet ja kestlikkust ning muuta mitmeliigiline liikuvus reaalsuseks.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on kooskõlastatud rongipiletite müügi määruse ettepaneku ning rongireisijate õigusi ja kohustusi käsitleva määruse kavandatud läbivaatamisega, et tagada ühtne raamistik, millega edendatakse ühtseid rongipileteid ja hästi toimivat digipiletite turgu.

Ettepanekuga tunnistatakse kehtetuks arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhend⁴ ning võetakse üle ja ajakohastatakse arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendi sätted, mis on endiselt asjakohased.

Ettepanek on kooskõlas muude digitaalsete teabeteenuseid käsitlevate ELi õigusaktidega, eelkõige intelligentseid transpordisüsteeme käsitleva direktiiviga,⁵ millega luuakse raamistik intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega. Delegeeritud määrusega mitmeliigilisi liikumisvõimalusi käsitlevate

¹ ELT L 172, 17.5.2021, lk 1.

² Euroopa valik. Poliitilised suunistes järgmisele Euroopa Komisjoni koosseisule 2024–2029: „Piiriülene rongiliiklus on paljude kodanike jaoks endiselt liiga keeruline. Inimestel peaks olema võimalik kasutada avatud broneerimissüsteeme, et osta mitut teenuseosutajat hõlmavaid üleeuroopalisi reise, kaotamata õigust hüvitisele või alternatiivsele reisile. Selleks teeme ettepaneku võtta vastu ühtse digitaalsete broneerimise ja piletimüügi määrus, et tagada eurooplastele võimalus osta üksainus ühtne pilet ühelt ainsalt platvormilt ning kasutada reisijate õigusi kogu reisi vältel.“

³ COM(2020) 789 final.

⁴ ELT L 35, 4.2.2009, lk 47.

⁵ ELT L 207, 6.8.2010, lk 1.

teabeteenuste kohta⁶ nõutakse liikmesriikidelt riiklike juurdepääsupunktide loomist, mis on andmekasutajate jaoks ühtseks juurdepääsupunktiks eri transpordiliikide staatiliste, varasematele, jälgitavatele ja dünaamilistele reisi- ja liiklusandmetele, et pakkuda lõppkasutajatele mitmeliigilisi liikumisvõimalusi käsitlevaid teabeteenuseid. Kõrvaldades takistused, mis ei lase arendada mitmeliigilise liikuvuse digiteenuseid reserveerimiseks, broneerimiseks või piletimüügiks, täiendab käesolev ettepanek seega kehtivaid õigusakte.

Peale selle ei mõjuta käesolev ettepanek, milles sätestatakse mitmeliigilise liikuvuse digiteenustega seotud valdkondlikud meetmed, digiteenuste määruse,⁷ digiturgude määruse⁸ ja andmemääruse⁹ kohaldamist, vaid täiendab neid. Ettepanekuga täiendatakse ka muudetud ebaausate kaubandustavade direktiivi¹⁰ meetmetega, millega tagatakse, et mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste otsingutulemused kuvatakse neutraalselt (sätestades kohustuslike järjestamiskriteeriumide loetelu) ning keelatakse enda eelistamine ja tasuline esiletõstmine, lubades reklaamsisu üksnes teatavatel tingimustel.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kliimaeesmärkidega kooskõla on kontrollitud. Nagu nähtub komisjoni töödokumendist, on ettepanek kooskõlas Euroopa rohelepp¹¹ ja Euroopa kliimamääruse keskkonnameeskirjadega¹².

Nõudes, et mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad esitaksid teavet kasvuhoonegaaside heite ja CO₂ heite kohta, aitab käesolev ettepanek kaasa ka algatuse „CountEmissions EU“ ja lennu heitkoguse märgise¹³ eesmärkide saavutamisele, kehtestades ühise raamistiku transpordist tuleneva kasvuhoonegaaside heite arvutamiseks ja aruandluseks. Läbipaistev teave kõigi transpordiliikide kohta võimaldab reisijatel valida kõige kestlikumad reisivõimalused.

Lisaks aitab ettepanek saavutada eesmärgi, mis on sätestatud komisjoni aruandes nõukogule Euroopa turismi tegevuskava 2030 rakendamise kohta,¹⁴ milles nimetatakse mitmeliigilist liikuvust kui turismisektori konkurentsivõime peamist võimaldajat. Üldiselt on käesoleva algatuse eesmärk edendada mitmeliigilisemat ja kestlikumat transpordisüsteemi ning aidata saavutada kestliku arengu eesmärgi nr 3 (tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu), nr 9 (muuta linnad ja asulad kaasavaks, turvaliseks, vastupidavaks ja kestlikuks) ja nr 13 (kliimameetmed).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva algatuse õiguslik alus on VI jaotise artikli 91 lõike 1 punkt d ja artikli 100 lõige 2. Artiklis 91 ja artikli 100 lõikes 2 sätestatakse ELi eelisõigus püüelda aluslepingute eesmärkide poole ühise transpordipoliitika raames ja kehtestada selleks asjakohased eeskirjad. Aidates kaasa transpordipiletite levitamise turu toimimisele kooskõlas säästva ja aruka liikuvuse strateegias¹⁵ sätestatud eesmärkidega, moodustab käesolev algatus osa ühisest

⁶ ELT L, 2024/490, 13.2.2024.

⁷ ELT L 277, 27.10.2022, lk 1.

⁸ ELT L 265, 12.10.2022, lk 1.

⁹ ELT L, 2023/2854, 22.12.2023.

¹⁰ ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.

¹¹ COM(2019) 640 final.

¹² ELT L 243, 9.7.2021, lk 1

¹³ ELT L, 2024/3170, 31.12.2024.

¹⁴ COM(2025) 763 final.

¹⁵ COM(2020) 789 final.

transpordipoliitikast. Transpordipiletite levitamise turg hõlmab veoteenustega olemuslikult seotud teenuseid. Seega võetakse algatuses arvesse transpordi eripära. Käesoleva algatuse kohaldamine ei mõjuta elatustaset ja tööhõivet teatavates piirkondades ega transpordirajatiste käitamist.

- **Subsidiarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Kuigi mõningaid probleeme, mis on seotud piletite levitamise ja digitaalse juurdepääsuga rongipiletitele, käsitletakse riigi või piirkonna tasandil, on vaja kogu ELi hõlmavat lähenemisviisi, et vähendada nende probleemide piiriülest mõju kaugreisidele ELis ja tagada Euroopa transpordisüsteemi sujuv toimimine.

Erinevused liikmesriikide vahel selles, kuidas nad rakendavad uusi piletite levitamise eeskirju, võivad turgu veelgi killustada, suurendada kulusid ja vähendada kasu mitmeliigilise liikuvuse digiteenustele, ametiasutustele, ettevõtjatele ja transpordi kasutajatele. Seepärast on vaja ELi tasandi sekkumist, et vältida suuri erinevusi liikmesriikide strateegiates ja võimalikke soovimatuid tagajärgi.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanekus nõutakse, et kõik mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad järgiksid eeskirju, mis käsitlevad neutraalset kuvamist ja järjestamiskriteeriume, turundusteabe jagamist, kasvuhoonegaaside heidet ja CO₂ ekvivalendina väljendatud heidet käsitleva teabe kuvamist (kui veoettevõtjad teevad selle mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele kättesaadavaks) ning andmete jagamist transpordiasutustega. Käesoleva ettepaneku kohaldamisalast on välja jäetud VKEdest mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad.

Rangemad meetmed, st meetmed, millega kehtestatakse tingimused, mis reguleerivad mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate ja veoettevõtjate vahelisi ärilepinguid, piirduvad mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatega, keda peetakse asendamatuks. Ettevõtjalt tarbijale pakutavate teenuste segmendis kohaldatakse seda määratlust üksnes nende mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate suhtes, kes vastavad käesolevas ettepanekus kindlaks määratud künniskriteeriumidele. Ettevõtjalt ettevõtjale pakutavate teenuste segmendis peetakse kõiki mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajaid asendamatuks, kuna neil on strateegiline roll reisibüroode ja veoettevõtjate vahendajana. Selle lähenemisviisiga tagatakse, et kõige rangemad regulatiivsed kohustused kehtestatakse üksnes nendele üksustele, kellel on võimalik veoettevõtjaid märkimisväärselt mõjutada, sealhulgas kehtestada ebaõiglasi müügingimusi. Lisaks on see lähenemisviis täielikult proportsionaalne, kuna ELi tasandi meetmete puhul piirdub see selge turutõrke kõrvaldamiseks vajalikuga. Selles mõttes ei kohusta see mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajaid sõlmima ärilepinguid, vaid loob raamistiku, et tagada selliste lepingute olemasolu korral nende õiglus. Seda tehes edendavad kavandatud meetmed hästi toimivat transpordipiletite turgu, säilitades samal ajal proportsionaalsuse.

- **Vahendi valik**

Hästi toimiva digipiletite turu tagamiseks on vaja ühist lähenemisviisi, et tingimused oleksid kogu ELis ühtlustatud. Seda on kõige parem saavutada määrusega.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Arvutipõhised ettetellimissüsteemid on ettevõtjalt ettevõtjale pakutavate mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste eriliik. 1989. aastal võeti vastu toimimisjuhend, et vältida arvutipõhiste

ettetellimissüsteemide võimalikku konkurentsivastastust. Seda muudeti hiljem 2009. aastal, et reguleerida ettevõtjatevahelisi tehinguid ühelt poolt arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujate ning teiselt poolt lennu- ja raudteeveo-ettevõtjate ning reisibüroode vahel. Seejärel hinnati 2020. aastal arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendit, et teha kindlaks, kas see on ettevõtjatevahelises piletite levitamises ja tehnoloogias toimunud muutusi silmas pidades endiselt asjakohane, et saavutada eesmärgid i) vältida konkurentsimoonusi emaaettevõtjatele kuuluvate arvutipõhiste ettetellimissüsteemide vahel ning ii) tagada lennuettevõtjate vahel aus ja tõhus konkurents, ning kas see toimimisjuhend on endiselt eesmärgipärane, pidades silmas laiemaid horisontaalseid õigusakte. Hindamise käigus jõuti järeldusele, et toimimisjuhend ei taganud kõigile osalevatele lennuettevõtjatele arvutipõhiste ettetellimissüsteemide teenustele juurdepääsul ja nende kasutamisel täielikult võrdseid tingimusi, kuna see ei parandanud eri suurusega lennuettevõtjate läbirääkimispositsiooni seoses arvutipõhiste ettetellimissüsteemidega. Mõned lennuettevõtjad väljendasid muret arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujatega sõlmitud lepingute konkreetsete klauslite pärast, mis vähendasid lennuettevõtjate võimalusi kasutada alternatiivseid broneerimissüsteeme või -tehnoloogiat. Lisaks jõuti hindamise käigus järeldusele, et läbipaistvusnõuded, st neutraalne kuvamine, on endiselt olulised, kuna reisibürood nii veebis kui ka väljaspool seda ning reisikorraldusettevõtjad sõltuvad endiselt suurel määral arvutipõhistest ettetellimissüsteemidest, eriti ärireiside puhul. Hindamisel jõuti ka järeldusele, et traditsiooniliste arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujate sektoripõhine erikohtlemine ei pruugi enam olla põhjendatud, võttes arvesse lennupiletite levitamise turu ja tehnoloogia arengut (suurem internetikasutus, muude kanalite tekkimine ja arvutipõhiste ettetellimissüsteemide omandiõiguse loovutamine lennuettevõtjate poolt).

- **Konsulterimine sidusrühmadega**

Käesolev ettepanek ja rongipiletite müügi määruse ettepanek tuginevad samale mõjuhinnangule. Mõjuhinnangu ettevalmistamiseks korraldati mitmesuguseid konsultatsioone sidusrühmadega, et koguda nii kvalitatiivset (arvamused, seisukohad, ettepanekud) kui ka kvantitatiivset (andmed, statistika) teavet. Konsultatsioonid toimusid aastatel 2020–2025, esialgu seoses üksnes broneeringuinfo arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendi läbivaatamisega 2020. aasta detsembris ning seejärel ka mitmeliigilist broneerimist käsitleva määruse ja rongipiletite määruse toetamiseks koostatud mõjuhinnangu jaoks. Kodanikega konsulteeriti viiel korral, eelkõige kahe esialgse mõjuhinnangu, kahe veebipõhise avaliku konsultatsiooni ja Eurobaromeetri uuringu¹⁶ raames.

Arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendit käsitlev esialgne mõjuhinnang viidi läbi 9. juulist kuni 4. septembrini 2020, et koguda sidusrühmadelt tagasisidet. Kokku saadi 13 vastust. Mitmeliigilise reisi broneerimist käsitlev esialgne mõjuhinnang viidi läbi 5. oktoobrist kuni 2. novembrini 2021, et koguda sidusrühmadelt tagasisidet. Kokku saadi 40 vastust. 23. veebruaril 2021 käivitati komisjoni platvormil „Avaldage arvamust!“ arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendi avalik konsultatsioon, mis kestis kuni 18. maini 2021. Kodanikelt ja organisatsioonidelt saadi kokku 23 vastust. 1. detsembril 2021 käivitati komisjoni platvormil „Avaldage arvamust!“ mitmeliigilise liikuvuse digiteenuseid käsitleva ettepaneku avalik konsultatsioon,¹⁷ mis kestis kuni 23. veebruarini 2022. Kodanikelt ja organisatsioonidelt saadi kokku 336 vastust.

2024. aasta suvel korraldati Eurobaromeetri uuring, mille tulemused avaldas komisjon 1. aprillil 2025. Uuringu eesmärk oli koguda teavet broneerimis- ja piletimüügitavade ning

¹⁶ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3178>.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13133-Multimodal-Digital-Mobility-%20Services/public-consultation_et.

kogemuste kohta 15aastastest ja vanematest elanikest koosnevalt esinduslikult valimilt kõigist ELi 27 liikmesriigist. Veebi kaudu küsitleti kokku 25 805 inimest. Uuring andis ülevaate ELi kodanike reisiharjumustest, eelistustest ja kogemustest, eelkõige seoses piirkondlike ja kaugreisidega. Analüüsi järgmisi põhiaspekte: 1) puhkuse- ja tööreiside sagedus, 2) reisi planeerimist ja broneerimisotsuseid mõjutavad tegurid, 3) suhtumine keskkonnasõbralikku reisimisse, 4) eri transpordiliikide ja mitmeliigiliste reiside kasutamine, 5) mitmeliigiliste ja mitme ettevõtjaga reiside broneerimise lihtsus ning 6) eri transpordiliikide või ettevõtjate kombineerimise takistused. Tulemused tõid eelkõige esile takistused, millega inimesed veebis kestlikke reisivõimalusi otsides kokku puutuvad, ning nende valmisoleku selliseid reise broneerida. Samuti tehti kindlaks raskused, millega inimesed mitmeliigiliste ja mitme veoettevõtjaga reiside broneerimisel kokku puutuvad, ning lisakoormus, millega nad mitme veoettevõtjaga rongireiside broneerimisel kokku puutuvad.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Käesoleva ettepanekuga kaasnev mõjuhinnang tugines välisuuringule, mille on koostanud konsultant.

Sidusrühmad esitasid sihtotstarbeliste konsultatsioonide (küsitlused, intervjuud ja seminarid) kaudu märkimisväärset hulgal lisateavet. See hõlmas üksikasjalikku teavet turu struktuuri ja äritavade kohta mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste eri segmentides (ettevõtjalt tarbijale ja ettevõtjalt ettevõtjale), mis aitas kinnitada varasematest uuringutest saadud teavet ning andis infot modelleerimise eelduste ja analüüsi jaoks.

Saadud teave hõlmas selliseid aspekte nagu tüüpilised sätted (eelkõige seoses levitamistasudega) äriolepingutes, mida mitmeliigilise liikuvuse digiteenused pakuvad klientidele, kuvamistavad mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste puhul, suundumused digitaalse levitamise turul ja ettevõtjalt ettevõtjale osutatavate teenuste levitamise turul; arvutipõhiste ettetellimissüsteemide, reisibüroode ja veoettevõtjate vastastikune mõju ning VKEde osakaal ja roll eri tüüpi mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste puhul.

Üldiselt tugineti mõjuhinnangus suurele hulgale põhjalikele allikatele, mis esindasid eri sidusrühmi.

- **Mõjuhinnang**

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhinnang. Pärast õiguskontrollikomiteelt 13. septembril 2023 negatiivse arvamuse saamist esitati mõjuhinnangu kavand 10. märtsil 2026 õiguskontrollikomiteele uuesti. Õiguskontrollikomitee esitas 13. aprillil 2026 reservatsioonidega positiivse arvamuse. Mõjuhinnangut kohandati vastavalt õiguskontrollikomitee märkustele.

Mõjuhinnangus vaadati läbi võimalike poliitikameetmete ja -variantide põhjalik loetelu, lähtudes kavandatud meetmete tõenäolisest tulemuslikkusest, tõhususest ja proportsionaalsusest seatud eesmärkidega võrreldes ning nende õiguslikust ja tehnilisest teostatavusest.

Käesoleva ettepaneku ja rongipiletite müügi määruse ettepaneku jaoks ühiselt tehtud mõjuhinnangu raames hinnati nelja poliitikavarianti.

1. poliitikavariandis pakuti minimalistlikku lähenemisviisi. See sisaldas kõigi nelja poliitikavariandi ühiseid poliitikameetmeid, sealhulgas meetmeid, millega kehtestatakse miinimumnõuded mitmeliigilise liikuvuse digiteenuseid käsitleva teabe ja andmete õiglase kohtlemise tagamiseks. Samuti on selles sätestatud peamised põhimõtted kõigi äriolepingute jaoks, mis on sõlmitud mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste asendamatute osutajate ja

veoettevõtjate vahel ning asendamatute raudteeveo-ettevõtjate ja mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate vahel.

See variant vastab täielikult esimesele erieesmärgile, milleks on suurendada läbipaistvust ja luua veoettevõtjatele võrdsed tingimused seoses mitmeliigilise liikuvuse digiteenustega, laiendades arvutipõhise ettetellimissüsteemi toimimisjuhendi eeskirju kõigile mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele. Sellega kehtestatakse künnised märkimisväärset turuosa omavate, mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate ja raudteeveo-ettevõtjate kindlakstegemiseks, kelle määravad kindlaks riiklikud täitevasutused või Euroopa Komisjon sõltuvalt turust, kus neil on märkimisväärne turuosa. Komisjon avaldab nimekirja märkimisväärset turuosa omavatest turuosaga mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatest. Selliseid meetmeid oleks vaja selleks, et tagada veoettevõtjate kaitse mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste asendamatute osutajatega sõlmitavates ärilepingutes, sealhulgas sätete abil, millega 1) kaitstakse ettevõtjate tundlikke äriandmeid, 2) keelatakse lisada põhjendamatuid või tarbetuid lepingutingimusi, mis võivad takistada lepingu sõlmimist, ning 3) tagatakse, et mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele makstav tasu põhineb õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel. Selle poliitikavariandi kohaselt peaksid liikmesriigid määrama riikliku asutuse, kes lahendab võimalikke osalistevahelisi vaidlusi. Lisaks loodaks selliste asutuste ELi tasandi võrgustik, et tagada järjepidev jõustamine kogu ELis. Lisaks nõutaks mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatelt kasvuhoonegaaside heidet ja CO₂ heidet käsitleva teabe kuvamist, kui veoettevõtja on selle teabe esitanud, ning ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad peaksid jagama andmeid avaliku sektori asutustega liikuvuse juhtimise eesmärgil.

Selleks et mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste kaudu pakutavate raudteeteenuste valik oleks terviklikum, tagatakse selle poliitikavariandiga mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele rongipiletite müügi määruse ettepaneku alusel kaitse asendamatute raudteeveo-ettevõtjatega sõlmitud ärilepingutes, sätestades normid levitamistasude kohta ja keelates lepingutes piiravad klauslid, nagu ainuõigusklauslid, ebaõiglased ja põhjendamatud tingimused, turundusklauslid ja muud tehnilised piirangud, kõrvaldades seeläbi ärilepingute läbirääkimistel esineva ebavõrdsuse läbirääkimispositsioonides.

2., 3. ja 4. poliitikavariant tuginevad 1. poliitikavariandile ja olid konkreetselt seotud rongipiletite müügi määruse ettepanekuga.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kuigi algatusega kehtestatakse liikmesriikidele uus kohustus määrata kindlaks mitmeliigilise liikuvuse asendamatud digiteenused ja lahendada pooltevahelisi vaidlusi, hoitakse avaliku sektori asutuste täiendav halduskoormus minimaalsena. Ettepanek põhineb asjaolul, et liikmesriikidel on juba pädevad asutused, kes vastutavad vaidluste lahendamise eest asjaomastes valdkondades, nagu konkurentsiasutused, transpordivaldkonda reguleerivad asutused ja raudteevaldkonda reguleerivad asutused.

- **Põhiõigused**

Ettepanekul ei oleks olulist negatiivset mõju põhiõigustele ega andmekaitsele. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste kasutajate andmete kaitse on tagatud isikuandmete kaitse üldmäärusega, mis pakub üksikisikutele ühetaolist kaitset. Lisaks on ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste puhul peamine põhjus arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendi andmekaitse-eeskirjade läbivaatamiseks ja kehtetuks tunnistamiseks isikuandmete kaitse üldmääruse jõustumine. See näide õigusnormide lihtsustamisest võimaldab tühistada dubleerivad eeskirjad, kõrvaldades kõik võimalikud vastuolud.

4. MÕJU EELARVELE

Selleks et toetada komisjoni märkimisväärset turuosa omavate mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate kindlaksmääramisel, tõhusamalt koordineerida tegevust riiklike täitevasutustega ning pidada täpset ja ajakohast avalikku registrit, oleks vaja kaht täistööaja ekvivalenti, et tagada turu läbipaistvus ja tulemuslik täitmine.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Komisjoni talitused jälgivad käesoleva algatuse rakendamist mitme meetme ja põhinäitajate kogumi abil, millega mõõdetakse eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme. Hiljemalt viis aastat pärast õigusakti rakendamise algust hindab komisjon, mil määral on käesoleva määruse eesmärgid saavutatud.

Analüüsida tuleb ka käesoleva ettepaneku ja rongipiletite müügi määruse ettepaneku koostoimet ning koostoimet rongireisijate õigusi käsitleva määruse läbivaatamisega.

Internetipõhise piletimüügi turu paranemist hinnatakse riiklike täitevasutuste ja komisjoni tehtava turujärelevalve kaudu. ELi täitevasutuste võrgustikku kuuluvad asutused jagavad omavahel teavet karistuste kohta, et toetada koordineerimist. Tarbijate rahulolu ELis mõõdetakse iga kahe aasta järel Eurobaromeetri uuringute abil, milles uuritakse reisisiteabe kättesaadavust ja broneerimise lihtsust reisijate jaoks.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Ettepanekuga sätestatakse uus määrus, mille struktuur on järgmine:

artiklis 1 määratakse kindlaks määruse eesmärgid ja reguleerimisese;

artiklis 2 sätestatakse määruse reguleerimisala;

artiklis 3 esitatakse mõistete loetelu;

artiklis 4 kirjeldatakse märkimisväärset turuosa omavate ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate nimetamise protsessi;

artiklis 5 sätestatakse tingimused, mida märkimisväärset turuosa omavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad peavad veoettevõtjatega sõlmitavates ärilepingutes järgima;

artiklis 6 sätestatakse tingimused, mida ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad peavad tellijatega sõlmitavates ärilepingutes järgima;

artiklis 7 sätestatakse neutraalsed kuvamis- ja järjestamiskriteeriumidega seotud kohustused kõigile mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele;

artiklis 8 sätestatakse eeskirjad turundusandmete kohta kõigile mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele;

artiklis 9 sätestatakse eeskirjad kasvuhoonegaaside heidet ja CO₂ ekvivalendina väljendatud heidet käsitleva teabe esitamise kohta kõigile mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele;

artiklis 10 sätestatakse eeskirjad andmete ühistranspordiasutustega jagamise kohta kõigi ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate jaoks;

artiklis 11 sätestatakse kolmandate riikide lennuettevõtjate võrdse kohtlemise eeskirjad;

artiklis 12 kirjeldatakse riiklike täitevasutuste ülesandeid;

artiklis 13 kirjeldatakse üksikasjalikult kaebuste esitamise eeskirju;

artiklis 14 sätestatakse karistused määruse rikkumise eest;

artiklis 15 sätestatakse delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise tingimused;

artiklis 16 sätestatakse komiteemenetlus;

artiklis 17 sätestatakse seire- ja aruandekohustused;

artikliga 18 tunnistatakse kehtetuks arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tegevusjuhend;

artiklis 19 sätestatakse määruse jõustumise kuupäev;

I lisas sätestatakse ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse jaoks asendamatu digiteenuse kindlaksmääramise künnised riigi ja liidu tasandil;

II lisas esitatakse vastavustabel seoses määruse (EÜ) nr 80/2009 kehtetuks tunnistamisega.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb mitmeliigilist broneerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 80/2009

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõike 1 punkti d ja artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Mitmeliigiline transport võib suurendada liidu transpordisüsteemi kestlikkust ja tõhusust ning toetada omakorda Euroopa rohelepe,³ säästva ja aruka liikuvuse strateegia⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1119⁵ eesmärke, mille kohaselt peavad liikmesriigid vähendama kasvuhooonegaaside netoheidet vähemalt 55 % 2030. aastaks (võrreldes 1990. aasta tasemega), 90 % 2040. aastaks ja saavutama 2050. aastaks kliimanetraalsuse. Reisijateveo puhul võiksid üleminekut mitmeliigilisele transpordisüsteemile toetada ettevõtjalt ettevõtjale pakutava ja ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad, mis lihtsustab lõpp- ja äriksutajatel reisiks sobivate veotoodete leidmist, võrdlemist, kombineerimist ja ostmist. Kõnealused ettevõtjalt ettevõtjale pakutava ja ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad pakuvad teenuseid, mille kaudu antakse kaugreiside kohta liiklus- ja reisisiteavet (näiteks sõiduplaanid, tariifid ja teenuste kättesaadavus) ning võimaldatakse levitada pileteid kas otse või edasisuunamise kaudu vähemalt ühe transpordiliigi kahe või enama veoettevõtja puhul.

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ Komisjoni teatis „Euroopa roheline kokkulepe“, COM(2019) 640 final, 11.12.2019.

⁴ Komisjoni teatis „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“ (COM(2020) 789 final, 9.12.2020).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (2) Ausa konkurentsi ja innovatsiooni toetamiseks tuleks kehtestada ühised eeskirjad, et tagada piletimüügiturul võrdsed tingimused, eelkõige seoses liidus pakutavate pikamaa- ja piirkondliku transpordi teenuste nähtavuse, juurdepääsetavuse ja levitamiseega. Need normid peaksid tagama, et lõpp- ja ärikasutajad saavad osta kõige sobivama reisivõimaluse, sealhulgas reise, mille puhul on ühendatud ühe või mitme transpordiliigi teenused või mida osutavad mitu veoettevõtjat.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 80/2009⁶ eesmärk on tagada lennuettevõtjatele ja raudteeveo-ettevõtjatele õiglased ja erapooletud tingimused arvutipõhistes ettetellimissüsteemides, mis omakorda kaitseb tarbijate huve. Tehnoloogia ja turu pidevat arengut silmas pidades on oluline laiendada neid õigluse ja erapooletuse põhimõtteid uutele ärimudelitele, mis täidavad arvutipõhiste ettetellimissüsteemidega võrreldavaid funktsioone.
- (4) Kõigi veoettevõtjate võrdse kohtlemise tagamiseks peaksid ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse, kui ärikasutajatel on juurdepääs nende teenustele ja liidust pärit veotoodetele, st kui müügikoht asub liidus. Samuti peaksid need kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse, isegi kui müügikoht asub väljaspool liitu, kuid veotoote aluseks olevat veoteenust osutatakse täielikult või osaliselt liidu territooriumil.
- (5) Käesolevast määrusest tulenevad mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele kehtestatud kohustused ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) XXX (RTR) kohaldamist.
- (6) Käesolevast määrusest tulenevad mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele kehtestatud kohustused ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) 2022/2065⁷ ja (EL) 2022/1925⁸ kohaldamist. Kehtestades ettevõtjalt ettevõtjale pakutava ja ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenusele kohustuse kuvada veotooted või veotoodete kombinatsioonid konkreetsete järjestamiskriteeriumide alusel neutraalselt, on käesoleva määruse eesmärk eelkõige üksnes täiendada, kuid mitte mõjutada kohustusi, mis määrusega (EL) 2022/2065 on kehtestatud liidus tegutsevatele vahendusteenuse osutajatele, sealhulgas määruse (EL) 2022/2065 tähenduses digiplatvormidele ja internetipõhiste otsingumootoritele. Samamoodi on selliste kohustuste eesmärk, mis on kehtestatud märkimisväärset turuosa omavatele ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele, täiendada määrust (EL) 2022/1925, kuna käesoleva määrusega kohaldatakse samalaadseid nõudeid nende teenuste suhtes, mis võivad äri- või lõppkasutajate jaoks olla siiski asendamatud, hoolimata sellest, et need määruse (EL) 2022/1925 kohaldamisalasse ei kuulu.
- (7) Kuna sellise veotoote eesmärk, mida veoettevõtja pakub vähemalt osaliselt koodijagamise lepingu või ühistegevuse lepingu alusel, on suurendada ühendatust

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 80/2009 toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2299/89 (ELT L 35, 4.2.2009, lk 47, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/80/oj>).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentstile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiive (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus) (ELT L 265, 12.10.2022, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj>).

ettevõtja enda reisijate jaoks, tuleks selliste lepingute alusel pakutavaid veotooteid käsitada üksnes turustava veoettevõtja veotoodetena, mitte kahe või enama veoettevõtja veotootena.

- (8) Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate arvele võib langeda märkimisväärne osa liidu või liikmesriigi tasandil ühe või mitme transpordiliigi raames müüdnud piletite koguväärtusest või -mahust ning seega kujutavad nemad lõppkasutajate jaoks peamist juurdepääsupunkti. Selline positsioon võib tuleneda tugevast või väljakujunenud kohalolust asjaomastel transporditurgudel, mistõttu tekib tugev stiimul edendada teatavaid veotooteid konkurentide kahjuks. See strateegiline positsioon lõppkasutajate suhtes võib võimaldada kõnealustel ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatel mõjutada juurdepääsu internetipõhisele piletite levitamise turule, sealhulgas piirates uute turuletulijate võimalusi või kehtestades põhjendamatuid lepingutingimusi, mis mõjutavad osalevaid veoettevõtjaid. Sellisteks tingimusteks võivad olla ebaoproportsionaalselt kõrgete levitamistasude kehtestamine või ebaõiglased andmetöötlus- ja teabejagamistavad. Arvestades nende kesket rolli, tuleks need ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad tunnistada märkimisväärse turuosaga ettevõtjateks iga asjaomase transpordiliigi puhul ja asjaomases geograafilises piirkonnas, kus see nii on. Seepärast tuleks selliste mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate suhtes kohaldada täiendavaid norme, mis on vajalikud ausa konkurentsi, läbipaistvuse ja veoettevõtjatega mittediskrimineeriva koostöö tagamiseks. Metaotsingumootorid, mis üksnes suunavad edasi veotoodetele, ei müü otseselt veotooteid ning seetõttu ei ole neil levitamise seisukohast märkimisväärset turuosa.
- (9) Veoettevõtjate veebisaidid või rakendused, mille kaudu pakutakse üksnes asjaomase ettevõtja enda veotooteid või tema enda kontserni kuuluvate ettevõtjate veotooteid, ei kujuta endast mitmeliigilise liikuvuse digiteenust, sest nende kaudu ei pakuta konkurentide veotooteid. Sellisena on need tarbijatele selgelt äratuntavad. Lisaks ei paku need veebisaidid mitmeliigilise liikuvuse digiteenusega sarnaseid teenuseid, nagu konkurentide veotoodete koondamine ja võrdlemine. Erinevalt mitmeliigilise liikuvuse digiteenustest võimaldavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1150⁹ artikli 2 punktis 5 määratletud internetipõhised otsingumootorid kasutajatel sisestada päringuid, et teha otsinguid põhimõtteliselt kõigil veebisaitidel või konkreetses keeles, sealhulgas, kuid mitte ainult, veebisaitidel, kus veotooteid müüakse. Ainuüksi asjaolu, et internetipõhine otsingumootor väljastab tulemusi, mis sisaldavad veotooteid, ei tohiks olla piisav, et käsitada seda ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenusena.
- (10) Ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad tegutsevad lennu- ja raudteeveo-ettevõtjate, reisibüroode ja reisikorraldusettevõtja äripartneritena. Märkimisväärne osa lennuettevõtjate broneeringutest tehakse ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate kaudu, mistõttu on nad olulised juurdepääsukanalid äri kasutajateni ja lõppkokkuvõttes lõppkasutajateni jõudmiseks. Ettevõtjalt ettevõtjale pakutavate mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate strateegiline positsioon võimaldab neil mõjutada veoettevõtjate juurdepääsu reisibüroodele ja reisikorraldusettevõtetele ning seega lõppkasutajatele. Arvestades ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste äri kasutajate jaoks (ELT L 186, 11.7.2019, lk 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj>).

osutajate kesksel rollil, tuleks nende suhtes kohaldada lisakohustusi, mis on vajalikud ausa konkurentsi, läbipaistvuse ja mittediskrimineeriva koostöö tagamiseks.

- (11) Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajaid, kes on konkreetsetes liikmesriigis teatava transpordiliigi puhul nimetatud märkimisväärse turuosaga ettevõtjaks, ei tohiks vabastada kohustusest teavitada teiste liikmesriikide ametiasutusi oma märkimisväärsest turuosast nendes jurisdiktsioonides, et neid saaks vajaduse korral nimetada märkimisväärse turuosaga ettevõtjateks ka nendes liikmesriikides.
- (12) Kui märkimisväärset turuosa omavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad sõlmivad veoettevõtjatega ärikolepingu, peaksid nad järgima teatavaid tingimusi. Eelkõige ei tohiks sellised teenuseosutajad kohaldada oma teenuse kasutamisele ainuõiguse klausleid ega kehtestada piiranguid, mis kitsendavad ettevõtja võimalust vabalt kasutada alternatiivseid broneerimiskanaleid, nagu tema enda internetipõhine broneerimisplatvorm, otseühenduse süsteemid või kõnekeskused. Seda seetõttu, et sellised tavad võivad takistada konkureerivate teenuste ja/või veoettevõtjate turule sisenemist, vähendada tarbijate valikuvõimalusi ning lõppkokkuvõttes moonutada konkurentsivõimelise ja uuendusliku turukeskkonna jaoks vajalikke võrdseid tingimusi. Hinnakujundust või muid üldtingimusi tuleks pidada ebaõiglaseks, kui need põhjustavad veoettevõtjatele kehtestatud õiguste ja kohustuste tasakaalustamatuse või annavad ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajale või märkimisväärset turuosa omavale ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajale eelise, mis on ebaoproportsionaalne mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutaja veoettevõtjatele osutatava teenusega. Hinnakujunduse õigluse ja muude üldtingimuste kindlaksmääramisel võib mõõdupuuna kasutada järgmisi võrdlusaluseid: hinnad, mida küsivad, või tingimused, mille kehtestavad samade või sarnaste teenuste eest teised mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad; hinnad, mida küsib, või tingimused, mille kehtestab mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutaja erinevate seotud või samalaadsete teenuste eest või eri liiki kasutajatele; hinnad, mida küsib, või tingimused, mille kehtestab mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutaja sama teenuse eest eri geograafilistes piirkondades; hinnad, mida küsib, või tingimused, mille kehtestab mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutaja sama teenuse eest, mida ta osutab temaga integreeritud veoettevõtjale. Kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja on nimetatud liidu tasandil märkimisväärse turuosaga teenuseosutajaks, peaks ta järgima neid erinorme kogu liidus.
- (13) Käesoleva määrusega mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele kehtestatud kohustused ei tohiks piirata Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 ega riigisiseste konkurentsieeskirjade kohaldamist. Käesoleva määruse eesmärk on kaitsta muid õiguslikke huve kui need, mida kaitstakse ELi konkurentsieeskirjadega. Komisjon peaks saama ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatelt igal aastal teavet, et jälgida piletimüügiturgude arengut ning nende koostoidet veoettevõtjate ja kasutajatega. Kui arengusuundumused võivad kahjustada konkurentsi, veoettevõtjaid või mis tahes transpordiliigi kasutajaid ja peamisi transpordisegmente riigi või liidu tasandil või nendega seotud piletimüügitreenuseid, võib komisjon probleemiga tegeleda olemasolevate vahendite abil, sealhulgas ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 alusel, või kaaluda muid meetmeid, näiteks koordineerimist liikmesriikide asjaomaste asutustega.

- (14) Sellest tulenevalt ei taga turuprotsessid sageli mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste puhul õiglaseid majandustulemusi. Kuigi mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate tegevuse suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 101 ja 102, kuuluvad nende sätete kohaldamisalasse vaid teatavad turuvõimu juhud (näiteks turgu valitsev seisund konkreetset turul ja konkurentsivastane tegevus) ning nende sätete täitmise tagamine toimub tagantjärele ja eeldab sageli väga keerukate asjaolude põhjalikku juhtumipõhist uurimist. Lisaks ei käsitleta kehtivas liidu õiguses üldse või tulemuslikult neid siseturu tõhusa toimimisega seotud probleeme, mida oma tegevusega tekitavad mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad, kes konkurentsioiguse käsituses ei pruugi turgu valitseda.
- (15) Selleks et kaitsta tarbijate huve ja suurendada nende usaldust mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste vastu, tuleks ettevõtjalt ettevõtjale ning ettevõtjalt tarbijale pakutavates mitmeliigilise liikuvuse digiteenustes äri- ja lõppkasutajatele esitletavaid veotooteid kuvada viisil, mis tagab, et ühtegi veoettevõtjat ei eelistata ebaõiglaselt teisele veoettevõtjale. Käesolevas määruses esitatud sätted, mis käsitlevad lõpphinna ja sõiduaja neutraalset esitamist, ei tohiks piirata tasulist reklaami käsitlevate kehtivate eeskirjade kohaldamist¹⁰.
- (16) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1008/2008¹¹ peavad üldsusele kuvatavad lennuettevõtjate piletihinnad sisaldama kõiki avaldamise ajal kohaldatavaid vältimatuid ja prognoositavaid makse, tasusid, lisatasusid ja lõive. Võimalikud hinnalised tuleb näidata selgelt, läbipaistvalt ning üheselt mõistetavalt broneerimisprotsessi alguses. Lennuettevõtjad ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad peaksid tagama, et ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad saavad teavet piletihindade kohta viisil, mis võimaldab neil täita oma kohustusi vastavalt määruse (EÜ) nr 1008/2008 artiklile 23. Teabe esitamisel järgivad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/882¹² sätestatud nõudeid ning pakuvad eelkõige audiovisuaalseid võimalusi.
- (17) Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad peaksid esitama kasvuhoonegaaside heidet ja CO₂ ekvivalendina väljendatud heidet käsitlevad andmed, kui veoettevõtjad sellise teabe esitavad. Selliste andmete nähtavaks tegemine kasutajatele suurendab läbipaistvust, võimaldab teha teadlikumaid otsuseid ja toetab laiemat eesmärki edendada keskkonnasäästlikke transpordivalikuid. Heite teabe selge esitamisega saavad mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad aidata suurendada teadlikkust eri reisivõimaluste keskkonnamõjust ja soodustada üleminekut vähem saastavatele alternatiividele. Kuna teave ei ole nende valduses, ei tohiks mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate suhtes kohaldada täiendavaid heiteandmete esitamise

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/oj>).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj>).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

kohustusi ning nad peaksid kuvama veoettevõtjate esitatud andmeid kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega. Heiteandmete jagamisel mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatega peaksid veoettevõtjad järgima määruses (EL) XX/XX (CEEU) sätestatud nõudeid, sealhulgas vajaduse korral kooskõlas komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2024/3170,¹³ mille artiklis 6 on sätestatud, et lennuettevõtjad võivad lennuga seotud heitkoguseid kuvada üksnes kooskõlas kõnealuse rakendusmäärusega.

- (18) Neutraalse kuvamise nõudeid ei tuleks kohaldada ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate suhtes, kui veoettevõtja või veoettevõtjate rühm kasutab nende teenuseid oma kontorites, müügipunktides või veebisaitidel, mis on selgelt määratletud kui nende omad, kuna puudub oht, et sellistel asjaoludel eelistatakse üht veoettevõtjat teisele.
- (19) Liidu ja kolmandate riikide lennuettevõtjaid tuleks seoses ettevõtjalt ettevõtjale ja ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenusega kohelda võrdväärselt.
- (20) Avaliku sektori asutused vajavad andmeid, et toetada ühistransporditeenuste ja laiema liikuvussüsteemi kavandamist, sealhulgas kestliku linnalise liikumiskeskonna kavade väljatöötamist ja hindamist. Mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste andmed võivad aidata hinnata ühistransporditeenuste atraktiivsust, kontrollida praeguste pakkumiste asjakohasust (nt liinid, sagedused, sõiduplaanid, mitmeliigilise transpordi tõhusus) ja hinnata taristut (nt bussirajad, jalgrattateed). Need andmed võivad toetada ka uute liikuvustoodete, -pakettide ja nõudlusuuringute kavandamist.
- (21) Selleks et saavutada käesoleva määruse eesmärk kehtestada ühised liidu normid ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele, kellel on märkimisväärne turuosa riigi või liidu tasandil, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega muudetakse künniseid, mille alusel määratakse kindlaks riigi või liidu tasandil märkimisväärset turuosa omavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohased konsultatsioonid, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et need toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹⁴ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige edastatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdse osalemise tagamiseks Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidele antakse süstemaatiliselt juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, mis käsitlevad delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (22) Komisjonile tuleks anda rakendamisevolitused määrata kindlaks ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad, kellele kuulub liidus märkimisväärne turuosa, ning nõuda kolmandas riigis diskrimineerimise korral liidus tegutsevatelt ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatelt, et nad kohtleksid kõnealuse kolmanda riigi lennuettevõtjaid samaväärselt sellega, kuidas kõnealuses kolmandas riigis koheldakse liidu lennuettevõtjaid. Neid

¹³ Komisjoni 18. detsembri 2024. aasta rakendusmäärus (EL) 2024/3170, millega nähakse ette üksikasjalikud sätted lendude keskkonnatoime hindamise vabatahtliku keskkonnamärgisesüsteemi kohta, mis on kehtestatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2405 artiklile 14 (lennu heitkoguse märgis) (ELT L, 2024/3170, 31.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/3170/oj).

¹⁴ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstitut/2016/512/oj.

volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁵.

- (23) Kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja, kes on ühes või mitmes liikmesriigis nimetatud märkimisväärse turuosaga teenuseosutajaks, tunnistatakse liidu tasandil märkimisväärse turujõuga teenuseosutajaks, jäävad liikmesriigid, kus kõnealune mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutaja oli nimetatud märkimisväärse turuosaga teenuseosutajaks, pädevaks tagama käesoleva määruse täitmise kõnealuse ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja suhtes ajavahemikul, mis eelnes ajale, millal ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja tunnistati märkimisväärse turujõuga teenuseosutajaks liidu tasandil.
- (24) Käesoleva määruse eesmärki, nimelt kehtestada ettevõtjalt ettevõtjale pakutava ja ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele ühised normid seoses liidus pakutavate või kasutatavate veotoodetega, ei suuda liikmesriigid üksi tegutsedes piisavalt saavutada. See on tingitud digitaalsete liikuvusteenuste piiriülesest laadist ning vajadusest tagada koostalitlusvõime, järjepidevus ja õiguskindlus kõikide liikmesriikide turgudel. Selleks et vältida turu killustumist ning tagada veoettevõtjatele ja mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele kogu liidus võrdsed tingimused, on vaja võtta meetmeid liidu tasandil. Seetõttu võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (25) Turu- ja tehnoloogiamuutuste tõttu ei ole mõned määruse (EÜ) nr 80/2009 sätted enam asjakohased, samas kui mõned sätted on seda endiselt, kuid ei täida enam oma eesmärki ja neid tuleb ajakohastada. Emaettevõtjaid käsitlevad erieeskirjad ei ole enam asjakohased, sest lennuettevõtjad on arvutipõhiste ettetellimissüsteemide omandiõigusest täielikult loobunud. Sellest tulenevalt tuleks kehtetuks tunnistada ka nende omandilist kuuluvust ja struktuuri käsitlevad auditeerimis- ja aruandlusnõuded, kuna need on kõnealuste eeskirjadega lahutatamatult seotud. Isikuandmete kaitset käsitlevaid sätteid jõustatakse nüüd järjepidevalt kogu liidus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679¹⁶ normide alusel. Määruse (EÜ) nr 80/2009 6. jagu rikkumiste ja karistuste kohta asendatakse käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega. Määruse (EÜ) nr 80/2009 ülejäänud sätted tuleks säilitada, kuna need on jätkuvalt asjakohased ja neid ajakohastatakse vastavalt turu- ja tehnoloogiamuutustele, et tagada võrdsed tingimused kõigile ettevõtjatele, kes täidavad ettevõtjatevaheliste digitaalsete broneerimisteenuste puhul sarnaseid ülesandeid. Eelkõige tuleks ajakohastada neutraalse kuvamise kasutamise eeskirju, et pakkuda kõigile teenuseosutajatele suuremat paindlikkust veotoodete järjestamisel vastavalt tehnoloogia uutele arengusuundadele. Määrus (EÜ) nr 80/2009 tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada ja asjaomased sätted käesolevasse määrusesse inkorporeerida,

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679>).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. peatükk

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega luuakse raamistik, et ettevõtjalt tarbijale pakutavate mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutavate liikuvuse digiteenuste kasutuselevõtu ja kasutamise kaudu hõlbustada mitmeliigilist ja mitut veoettevõtjat hõlmavat reisijate liikuvust .

Selles sätestatakse ühised koostööeeskirjad, millega tagatakse võrdsed tingimused mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele, selliste teenuste ärikasutajatele ning aluseks olevat veoteenust osutavatele veoettevõtjatele. Samuti on selles sätestatud normid teabe kohta, mille need teenuseosutajad peavad esitama ärikasutajatele, lõppkasutajatele ja ühistranspordiasutustele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

- (1) Käesolevat määrust kohaldatakse järgmise suhtes:
 - (a) ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad, kui nad pakuvad liidus lõppkasutajatele veotooteid reiseks liidu piires, liitu või liidust välja, välja arvatud veoteenused, mille peamine eesmärk on rahuldada linnakeskuse või linnastu, sealhulgas piiriülese linnastu transpordivajadusi või rahuldada transpordivajadusi sellise keskuse või linnastu ja seda ümbritseva piirkonna vahel;
 - (b) ettevõtjalt ettevõtjale pakutavate mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad, kui nad pakuvad veotooteid ärikasutajatele liidus või kui veotoote aluseks olevat veoteenust osutatakse täielikult või osaliselt liidu territooriumil;
 - (c) veoettevõtjad, kui neil on ärileping ühega punktides a ja b osutatud teenuseosutajatest.
- (2) Käesolevat määrust ei kohaldata määruse (EL) 2019/1150 artikli 2 punktis 5 määratletud internetipõhiste otsingumootorite suhtes.
- (3) Käesolevas määruses sätestatud kohustusi ei kohaldata:
 - (a) ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate suhtes, kes on väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad, nagu on määratletud soovitus 2003/361/EÜ¹⁷ lisa artiklis 2;
 - (b) ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate suhtes, kes on väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad, nagu on määratletud soovitus 2003/361/EÜ lisa artiklis 2.
- (4) Käesolev määrus ei piira ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 ega liikmesriikide konkurentsieeskirjade kohaldamist.

¹⁷ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (5) Käesolev määrus ei piira määruse (EL) XX (RTR) ja muude infoühiskonna teenuste osutamist reguleerivate liidu õigusaktide kohaldamist.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „infoühiskonna teenus“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b määratletud teenus;
- (2) „ettevõtjalt tarbijale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus“ – infoühiskonna teenus, mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:
 - (a) sellega antakse lõppkasutajatele liiklus- ja reisisiteavet, nagu sõiduplaanid, teenuste kättesaadavus ja veotoodete hinnad;
 - (b) sellega levitatakse internetipõhiseid veotooteid või suunatakse edasi veotoodetele, kusjuures koodijagamise lepingu või ühistegevuse lepingu alusel vähemalt osaliselt pakutavat iga veotoodet käsitatakse üksnes turustava ettevõtja veotootena kahelt või enamalt sama transpordiliigi veoettevõtjalt, välja arvatud juhul, kui need vedajad kuuluvad samasse veoettevõtjate kontserni;
- (3) „ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus“ – teenus, mida IT-süsteemide kaudu osutab ärikasutajatele üksus, kes annab liiklus- ja reisisiteavet, näiteks sõiduplaanid, teave veotoodete kättesaadavuse ja piletihindade kohta, ning mille puhul käsitatakse kõiki veotooteid, mida vähemalt osaliselt pakutakse koodijagamise lepingu või ühistegevuse lepingu alusel, üksnes turustava ettevõtja veotoodetena koos võimalusega või ilma võimaluseta teha kliendi nimel broneeringuid või väljastada pileteid kahe või enama sama transpordiliigi veoettevõtja veotoodetele, välja arvatud juhul, kui need veoettevõtjad kuuluvad samasse veoettevõtjate kontserni;
- (4) „reis“ – reisijatevedu teekonna algusest lõpuni, mis võib hõlmata mitut etappi ja mida teostab üks või mitu ettevõtjat, kasutades üht või mitut transpordiliiki;
- (5) „veoteenus“ – õhu-, raudtee-, bussi- või veesõidukiga teostatav reisijatevedu, mis on üldsusele kättesaadav ja mida osutatakse vastavalt avaldatud sõiduplaanile lähte- ja sihtpunkti vahel;
- (6) „veotoode“ – piletihinnaga seotud kohandatud veoteenus;
- (7) „pilet“ – kehtiv tõend veotoote ostmise kohta;
- (8) „veoettevõtja“ – ettevõtja, kes osutab veoteenusel või korraldab veoteenusel koostöölepingu alusel ettevõtjatega, kellel on luba osutada veoteenusel liidu territooriumil;
- (9) „veoettevõtjate rühm“ – vähemalt kaks veoettevõtjat, kes koos moodustavad osa samast ettevõtjast Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 101 tähenduses;
- (10) „ärikasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes tegutseb äri- või kutsetegevuse raames, kasutades ettevõtjalt ettevõtjale pakutavat mitmeliigilise liikuvuse digiteenust, sealhulgas tellimuse kaudu kõnealuse digiteenuse osutajaga sõlmitud ärilepingu alusel, et reserveerida kliendi nimel veotooteid;

- (11) „lõppkasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes kasutab ettevõtjalt tarbijale pakutavat mitmeliigilise liikuvuse digiteenust;
- (12) „klient“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on ärikasutaja klient veotoote ostmise eesmärgil;
- (13) „edasisuunamine“ – lõppkasutaja edasisuunamine asjaomastele internetipõhistele liikuvusalastele veebisaitidele või rakendustele, kus saab kontrollida ühe või mitme kuvatava veotoote kättesaadavust ja osta lõppkasutaja valitud veotooteid;
- (14) „tasu“ – broneerimistasu või mis tahes muu rahaline hüvitis, mida veoettevõtja maksab ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajale;
- (15) „hind“ – summa, mille lõppkasutaja või klient peab veotoote eest maksma vastavalt veotoote suhtes kohaldatavatele tingimustele, nagu kohustuslik istekohtade broneerimine ja seotud abiteenused, nagu pagasi üleviimine;
- (16) „lõpphind“ – summa, mida lõppkasutaja või klient maksab veotoote ostmisel ning mis sisaldab piletihinna ja kõiki tasusid, kohaldatavaid makse, lisatasusid ja broneerimistasusid, mis on hinna kuvamise ajal vältimatud ja prognoositavad;
- (17) „ühistranspordiamet“ – liikmesriigi avaliku sektori asutus, kes vastutab tema territoriaalsesse pädevusse kuuluva konkreetse transpordivõrgu või veoteenuste liikluskorralduse või kavandamise või haldamise eest;
- (18) „levitussüsteemid“ – ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse pakutavad funktsioonid, mille abil antakse teavet veoettevõtjate sõiduplaanide, teenuste kättesaadavuse, piletihindade ja nendega seotud teenuste kohta, tehakse broneeringuid, väljastatakse pileteid ja osutatakse muid seotud teenuseid.

2. peatükk

Märkimisväärset turuosa omavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad

Artikkel 4

Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate tunnistamine märkimisväärset turuosa omavaks

1. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad teatavad igal aastal komisjonile ja oma asukohaliikmesriigile müüdud pileтите arvu ja väärtuse transpordiliikide kaupa aastas liikmesriikide lõikes.
2. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja tunnistatakse liidu tasandil märkimisväärse turuosaga teenuseosutajaks seoses iga transpordiliigiga, mille puhul ta vastab I lisa punktis 1 sätestatud künnistele. Selleks teatab nendele künnistele vastav ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja sellest komisjonile iga asjaomase transpordiliigi kohta. Käesoleva lõike kohane nimetamine on ülimuslik riigi tasandil tehtud mis tahes nimetamise suhtes, mis puudutab sama transpordiliiki.

3. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja tunnistatakse riigi tasandil märkimisväärse turuosaga teenuseosutajaks seoses iga transpordiliigiga, mille puhul ta vastab I lisa punktis 2 sätestatud künnistele. Selleks teatavad nendele künnistele vastavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad sellest iga asjaomase transpordiliigi puhul selle liikmesriigi riiklikule täitevasutusele, kus nad on kõnealused künnised saavutanud.
4. Erandina käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kohustusest teavitada riiklikke täitevasutusi I lisa punktis 2 sätestatud künniste saavutamisest teavitab ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja, kes vastab nii I lisa punktis 1 kui ka punktis 2 sätestatud künnistele, sellest iga asjaomase transpordiliigi puhul üksnes komisjoni.
5. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad esitavad kõik käesoleva artikli lõigetes 1–4 osutatud teated ja teabe 31. jaanuariks aastal, mis järgneb majandusaastale, mille puhul hinnatakse I lisa sätestatud künniseid. Erandina käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud kohustusest teavitada kas komisjoni või asjaomaseid riiklikke täitevasutusi, kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja vastab I lisa punktis 1 või 2 sätestatud künnistele, ei ole kõnealune digiteenuse osutaja, kes on kindlaks määratud ühe nimetatud lõike kohaselt, kohustatud esitama asjaomaste transpordiliikide kohta ühtegi hilisemat teadet, välja arvatud juhul, kui I lisa sätestatud künniseid muudetakse kooskõlas käesoleva artikli lõikega 9.
6. Selleks et hinnata, kas ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad vastavad I lisa punktides 1 ja 2 sätestatud künnistele, võtavad nad arvesse kõigi oma tüarettevõtjate kogu piletimüüki.
7. Määrav asutus võtab vastu otsuse, millega nimetatakse ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja märkimisväärset turuosa omavaks, kui ta vastab I lisa punktis 1 või 2 sätestatud künnistele. Komisjon võtab nimetamisotsused vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Määrav asutus teeb oma otsuse teabe põhjal, mille ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja on esitanud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1, 2 või 3 või muu talle kättesaadava teabe põhjal. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja edastab määrava asutuse taotluse korral ja mõistliku aja jooksul, kuid igal juhul kahe kuu jooksul, talle kogu lisateabe, mida on vaja tema märkimisväärse turuosa hindamiseks. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajaid, kes ei esita taotletud teavet kindlaks määratud tähtaja jooksul, võidakse põhjendamatu viivitusega hinnata muu määravale asutusele kättesaadava teabe põhjal.

Määrav asutus võtab kõnealuse otsuse vastu kuue kuu jooksul alates käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud teate saamisest või, kui see on asjakohane, pärast hindamist, mille tulemusena järeldatakse, et ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja vastab I lisa sätestatud künnistele, ning igal juhul hiljemalt 1. novembriks aastal, mis järgneb majandusaastale, mil I lisa sätestatud künnised on täidetud.

Riiklikud täitevasutused teavitavad komisjoni oma otsustest, millega tunnistatakse ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja märkimisväärset turuosa omavaks, ühe kuu jooksul alates otsuse vastuvõtmisest.

Komisjon avaldab põhjendamatu viivitusega spetsiaalsel veebilehel nende ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate loetelu, keda riigi ja liidu tasandil käsitatakse märkimisväärset turuosa omavana, ja ajakohastab seda loetelu.

8. Määrav asutus lõpetab nimetatud käsitamise, kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja ei ole ühe aasta pikkuse katkematu ajavahemiku jooksul vastanud I lisa punktides 1 ja 2 sätestatud künnistele selle transpordiliigi puhul, millega seoses ta on tunnistanud märkimisväärset turuosa omavaks. Käesoleva artikli lõigetes 1–7 sätestatud norme kohaldatakse nimetatud käsitamise lõpetamise suhtes *mutatis mutandis*.
9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte I lisa sätestatud künniste muutmise kohta, et kohandada künniseid ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse turul toimuvate muutustega.

Artikkel 5

Veoettevõtjate ja märkimisväärset turuosa omavate ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate vaheliste ärilepingute tingimused

1. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad järgivad käesolevas artiklis sätestatud norme seoses transpordiliigiga, mille puhul nad on nimetatud artikli 4 lõigete 2 ja 3 kohaselt märkimisväärset turuosa omavaks, ning liikmesriikides, mida kõnealune nimetamine puudutab.
2. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad, kes on nimetatud asjaomases transpordiliigis märkimisväärset turuosa omavaks, ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad peavad veoettevõtjatega ärilepinguid sõlmides:
 - (a) tagama, et veoettevõtjate jagatud tundlikku äriteavet ei avalikustata, sealhulgas teistele samasugust mitmeliigilise liikuvuse digiteenust kasutavatele veoettevõtjatele, ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajaga vertikaalselt integreeritud veoettevõtjatele ega teistele ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele;
 - (b) mitte seadma ärilepingu suhtes ebaõiglasi tingimusi ega ainuõigusklauseid, mis tahtlikult või muul viisil:
 - (i) takistaksid veoettevõtjaid sõlmimast ärilepinguid teiste ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatega, et nende teenuseid tulemuslikult kasutada;
 - ii) nõuaksid selliste lisatingimuste aktsepteerimist, mis oma laadilt või äritavade kohaselt ei oleks veotoodete levitamiseks või neile edasisuunamiseks vajalikud;
 - iii) seaksid tingimuseks, et osaleval veoettevõtjal on samal ajal keelatud kasutada muud süsteemi või et osaleval veoettevõtjal on keelatud vabalt kasutada alternatiivseid broneerimissüsteeme, näiteks oma otseühendussüsteemi, internetipõhist broneerimissüsteemi ja kõnekeskusi;

- (c) tagama, et juhul kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja teenuste eest makstav tasu lepitakse kokku veoettevõtjaga, põhinevad tasumäärad õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel.
3. Ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad peavad:
- (a) mitte reserveerima konkreetset laadimis- või töötlemiskorda, muid levitusvõimalusi ega nende korra või vahendite muudatusi teatavatele veoettevõtjatele;
 - (b) andma kõigile osalevatele veoettevõtjatele sama teavet oma levitusvõimaluste, laadimiskorra ja töötlemiskorra muudatuste kohta;
 - (c) tagama, et nende levitusvõimalused on selgelt ja kontrollitavalt eraldatud kõikidest veoettevõtja sisestest tellimissüsteemidest ning juhtimis- ja turustussüsteemidest.

Artikkel 6

Ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate ja ärikasutajate vaheliste ärilepingute tingimused

1. Ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate ja ärikasutajate vaheliste ärilepingutega ei tohi tahtlikult ega muul viisil:
- (a) takistada ärikasutajal tellida või tulemuslikult kasutada muud samalaadset süsteemi;
 - (b) nõuda selliste lisatingimuste aktsepteerimist, mis ei ole ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse tellimiseks vajalikud;
 - (c) kehtestada kohustust nõustuda konkreetsete tehniliste seadmete või tarkvaraga;
 - (d) kehtestada muid ebaõiglasi või põhjendamatu tingimusi.
2. Kui ärikasutaja on soovitusel 2003/361/EÜ lisa artikli 2 lõike 2 tähenduses väikeettevõtja, võib ta ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajaga sõlmitud ärilepingu igal ajal pärast esimese aasta möödumist lõpetada. Selleks esitab ta kirjaliku teate, mille tähtaeg ei tohi olla pikem kui kolm kuud. Sel juhul ei ole ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajal õigust nõuda sisse rohkem kui ärilepingu lõpetamisega otseselt seotud halduskulud.

3. peatükk

Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate üldised kohustused seoses teabe kuvamise ja vahetamisega

Artikkel 7

Neutraalsed kuvamis- ja järjestamiskriteeriumid

1. Veotoodete või veotoodete kombinatsioonide kuvamisel sisestavad ja töötlevad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning

ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad veoettevõtjate esitatud andmeid võrdse hoolsusega ja õigeaegselt.

2. Kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kuvavad veotooteid või veotoodete kombinatsioone, teevad nad seda neutraalselt ja terviklikult, ilma diskrimineerimise või kallutatusest.
3. Veoettevõtjad tagavad, et ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele esitatud andmed on täpsed ja ajakohased ning võimaldavad teenuseosutajal järgida käesolevas artiklis sätestatud norme.
4. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kohaldavad lõikes 5 osutatud kriteeriume veotoodete ja veotoodete kombinatsioonide järjestamiseks mittediskrimineerivalt kõigi veoettevõtjate suhtes. Kõnealused kriteeriumid ei tohi põhineda ühelgi teguril, mis on otseselt või kaudselt seotud veoettevõtja identiteediga, välja arvatud juhul, kui lõpp- või ärikasutaja seda sõnaselgelt nõuab. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kuvavad veotooteid ja veotoodete kombinatsioone viisil, mis ei eksita lõpp-ega ärikasutajat ja võimaldab neile hõlpsasti juurde pääseda ning mille puhul on kuvamiskriteeriumid selgelt märgitud ja käesolevas artiklis sätestatud normid on täidetud.
5. Veotoodete või veotoodete kombinatsiooni kuvamisel järjestavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad veotooted või veotoodete kombinatsioonid vaikimisi ühe või mitme järgmise kriteeriumi alusel:
 - (a) lõpphind;
 - (b) sõiduaeg;
 - (c) kasvuhoonegaaside (KHG) heitkogus;
 - (d) CO₂ ekvivalendina väljendatud heide;
 - (e) tooted, mis sisaldavad üheetapilist veoteenust ning järjestatakse väljumisaja järgi;
 - (f) tooted, mis sisaldavad peatusi ja kättesaadavaid järgnevaid ümberistumisega veoteenuseid ning järjestatakse väljumisaja ja kogu reisi aja järgi;
 - (g) puudega või piiratud liikumisvõimega isikutele juurdepääsetavad veoteenused.
6. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad esitavad veotoodete või veotoodete kombinatsiooni kuvamisel lõpp- või ärikasutajatele alati lõpphinnad. Lennuteenuste puhul esitatakse need kooskõlas määruse (EÜ) nr 1008/2008 artikliga 23.
7. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad võimaldavad lõpp- ja ärikasutajatel alati järjestada veotooteid või veotoodete kombinatsiooni kasvuhoonegaaside heite või CO₂ ekvivalendina väljendatud heite alusel.

8. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad võimaldavad lõpp- ja ärikasutajatel kasutada või kombineerida ükskõik millises järjekorras lõike 5 punktides a–g loetletud kriteeriume.
9. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kuvavad veotoodet konkreetse otsingutulemuse raames ainult üks kord. Erandina lubatakse koodijagamiskorra puhul kummalgi koodijagamises osaleval veoettevõtjal taotleda asjaomaste veotoodete kuvamist oma teenusena, kasutades oma individuaalset veoettevõtja tunnuskoodi. Kui koodijagamiskokkuleppes osaleb rohkem kui kaks veoettevõtjat, vastutab kuvamise eesmärgil kahe veoettevõtja kindlakstegemise eest veoettevõtja, kes reisi tegelikult teostab.
10. Veotoodete või veotoodete kombinatsiooni kuvamisel võivad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kasutada lisaks lõikes 5 sätestatud kriteeriumidele muid järjestamiskriteeriume, kui lõpp- või ärikasutaja klient on seda sõnaselgelt taotlenud. Lõpphindade kuvamisel teavitavad ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ärikasutajaid selgelt ja läbipaistvalt kõigist valikulistest hinnalisadest.
11. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad võivad võtta veoettevõtjatelt vastu otseseid või kaudseid makseid nende ettevõtjate esiletõstetud kuvamiseks. Selline „tasuline esiletõstmine“ ei tohi olla üks vaikumisi järjestamise kriteeriumidest ning see peab olema kättesaadav üksnes lõppkasutaja taotluse korral. Pakkumised, mille suhtes seda kriteeriumi on kohaldatud, kuvatakse selgelt koos märkega „valik“ või "kinnimakstud sisu“. Makse mõju järjestusele kirjeldatakse läbipaistvalt.
12. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad tähistavad veotoodete kuvamisel selgelt ja konkreetselt lennud, mida teostavad lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005¹⁸ kohast tegevuskeeldu. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad lisavad veotoodete kuvamisel eraldi sümboli, millega teavitatakse lõpp- ja ärikasutajaid tegeliku lennuettevõtja isikust, nagu on ette nähtud määruse (EÜ) nr 2111/2005 artiklis 11.
13. Käesolevat artiklit ei kohaldata ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse suhtes, mida veoettevõtja või veoettevõtjate kontsern kasutab oma büroodes või müügipunktides või otsese levitamise veebisaitidel, mis on selgelt märgitud tema enda veebisaitidena.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2111/2005, mis käsitleb ühenduse nimekirja, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu, koostamist ja lennureisijate teavitamist lendu teenindavast lennuettevõtjast ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivi 2004/36/EÜ artikkel 9 (ELT L 344, 27.12.2005, lk 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2111/oj>).

Turundusteabe andmed

1. Kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja esitab ühe veoettevõtja taotlusel turundus-, broneerimis- või müügiandmeid, tehakse need õigeaegselt kättesaadavaks ka kõigile veoettevõtjatele, kellega kõnealune teenuseosutaja on sõlminud ärilepingu. Need andmed võivad hõlmata ning veoettevõtja taotlusel peavad hõlmama kõiki veoettevõtjaid ja ärikasutajaid, kellega kõnealune teenuseosutaja on sõlminud ärilepingu. Kättesaadavaks võib teha üksnes anonüümitud ja koondandmeid.
2. Veoettevõtjad ei kasuta lõikes 1 osutatud andmeid lõpp- või ärikasutaja valiku kindlakstegemiseks ega mõjutamiseks.
3. Kui lõikes 1 osutatud andmed tulenevad liidus asuva ärikasutaja poolt ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja levitusvõimaluste kasutamisest, ei tohi need võimaldada ärikasutajat tuvastada, välja arvatud juhul, kui ärikasutaja lepib ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajaga kokku nende andmete asjakohase kasutamise tingimustes. Sama lähenemist kohaldatakse selliste andmete jagamise kohta ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja poolt mis tahes muu osalisega, kui kõnealune osaline kasutab neid muul eesmärgil kui arvelduste tegemiseks.

Artikkel 9

Teave kasvuhoonegaaside heite ja CO₂ ekvivalendina väljendatud heite kohta

1. Mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajad kuvavad selget, läbipaistvat ja juurdepääsetavat teavet veotoodete kasvuhoonegaaside heite või CO₂ ekvivalendina väljendatud heite kohta, kui veoettevõtjad on sellise teabe kättesaadavaks teinud. Kõnealune teave kuvatakse veoettevõtja esitatud kujul kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) XXX CEEU, sealhulgas vajaduse korral kooskõlas rakendusmäärusega (EL) 2024/3170.
2. Kui lõikes 1 osutatud teave ei ole kättesaadav kõigi veotoodete kohta, mis kuuluvad veotoodete kombinatsiooni, täpsustab ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja, milliste veotoodete kohta see teave käib, ning märgib sõnaselgelt, milliste veotoodete kohta puudub teave kasvuhoonegaaside heite või CO₂ ekvivalendina väljendatud heite kohta.
3. Veotoodete või veotoodete kombinatsiooni järjestamisel kasvuhoonegaaside heite või CO₂ ekvivalendina väljendatud heite alusel kuvavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad veotooted või veotoodete kombinatsiooni, mille kohta selline teave ei ole kättesaadav, järjestuse lõpus. Kui teave on kättesaadav üksnes osaliselt reisi mõne osa kohta, kuvavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kõnealuse toote

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

järjestuses madalamal kui veotooted või veotoodete kombinatsiooni, mille kohta on kogu teave kättesaadav.

Artikkel 10

Andmete jagamine ühistranspordiametitega

1. Ühistranspordiameti taotluse korral ja tingimusel, et ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad pakuvad veotooteid kõnealuse asutuse vastutusalasse kuuluval territooriumil, edastavad nad reisijate mahu andmed kõikide mitmeliigilise liikuvuse digiteenusega hõlmatud transpordiliikide kohta. Selliseid andmeid kasutatakse üksnes kõnealuse asutuse vastutusalasse kuuluva ühistranspordipoliitika ja kestliku liikuvuse poliitika tulemuslikkuse parandamiseks. Andmed peavad olema koondatud ja anonüümitud. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatelt nõutakse üksnes juba nende valduses olevate andmete jagamist ning neil ei ole kohustust koostada uusi andmeid vastuseks ühistranspordiameti taotlusele.
2. Lõikes 1 osutatud taotlustes märgitakse selgelt transpordipoliitika või kestliku liikuvuse poliitika konkreetne eesmärk, mille jaoks andmeid vajatakse. Ühistranspordiamet ei kasuta andmeid muul eesmärgil kui ühistranspordipoliitika kujundamise, rakendamise ja hindamise toetamiseks. Ühistranspordiamet ei kasuta ega jaga taotletud andmeid ärilistel eesmärkidel.
3. Ühistranspordiasutused katavad kulud, mis ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajal on mõistlikult tekkinud kõnealuse asutuse taotletud andmete esitamisel.

Artikkel 11

Kolmandate riikide lennuettevõtjate samaväärne kohtlemine

1. Ilma et see piiraks selliste rahvusvaheliste lepingute kohaldamist, mille osalised liit või liikmesriigid on, võib komisjon juhul, kui kolmandas riigis tegutsev ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja ei kohtle liidu lennuettevõtjaid ja selle kolmanda riigi lennuettevõtjaid, kellele ta teenuseid osutab, samaväärselt käesoleva määrusega hõlmatud mis tahes küsimustes, nõuda artikli 17 lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktiga, et kõik liidus tegutsevad ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad kohtleksid kõnealuse kolmanda riigi lennuettevõtjaid samaväärselt sellega, kuidas kõnealuses kolmandas riigis koheldakse liidu lennuettevõtjaid.
2. Lõike 1 kohaldamisel jälgib komisjon liidu lennuettevõtjate diskrimineerivat või ebavõrdset kohtlemist ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate poolt kolmandates riikides. Komisjon uurib liikmesriigi taotlusel või omal algatusel liidu lennuettevõtjate võimalikke diskrimineerimise juhtumeid kolmandate riikide ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse valdkonnas. Enne lõike 1 kohase otsuse tegemist teavitab komisjon huvitatud isikuid.

4. peatükk

Rakendamine ja nõuete täitmise tagamine

Artikkel 12

Riiklikud täitevasutused

1. Iga liikmesriik määrab riikliku täitevasutuse, kes vastutab käesoleva määruse täitmise eest. Liikmesriigid tagavad, et nende riiklikul täitevasutusel on kõik vajalikud haldus- ja rahalised vahendid ning nõutav oskusteave, et käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid nõuetekohaselt täita.
2. Iga liikmesriik teatab komisjonile, millise riikliku täitevasutuse nad on lõike 1 kohaselt määranud, ning täpsustab selle asutuse ülesanded ja kohustused. Riiklik täitevasutus avaldab teabe oma ülesannete ja kohustuste kohta oma veebilehel. Komisjon avaldab nende asutuste loetelu spetsiaalsel veebilehel ja ajakohastab seda.
3. Selle liikmesriigi riiklikul täitevasutusel, kus asub ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja peamine tegevuskoht, on õigus tagada käesoleva määruse täitmine kõnealuse ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja suhtes.
4. Erandina lõikest 3 ja sellise liikmesriigi riikliku täitevasutuse nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel, kus ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja on tunnistanud märkimisväärse turuosaga ettevõtjaks, annab selle liikmesriigi riiklik täitevasutus, kus asub kõnealuse ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja peamine tegevuskoht, artikli 5 lõikes 2 sätestatud kohustuste täitmise tagamise õiguse kõnealuses taotluses nimetatud eesmärkidel üle taotluse esitanud riiklikule täitevasutusele.
5. Selle liikmesriigi riiklikul täitevasutusel, kus asub vastavalt ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja ja veoettevõtja peamine tegevuskoht, on ainupädevus tagada käesoleva määruse täitmine kõnealuse ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja ja kõnealuse veoettevõtja suhtes.
6. Kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajal või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajal ei ole liidus tegevuskohta, on käesoleva määruse täitmise tagamiseks kõnealuse teenuseosutaja suhtes pädev mis tahes riiklik täitevasutus.
7. Liikmesriigid tagavad, et nende riiklik täitevasutus on oma töökorralduse, rahastamise, õigusliku struktuuri ja otsustusmenetluste poolest sõltumatu mis tahes veoettevõtjast, ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajast, ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajast, äriksutajast või ühistranspordiametist.

Artikkel 13

Riiklike täitevasutuste ülesanded

1. Liikmesriigid tagavad, et riikliku täitevasutuse ülesanded ja vastutusalad on selgelt kindlaks määratud ning hõlmavad vähemalt järgmist:

- (a) teadlikkuse suurendamine käesolevas määruses sätestatud õigustest ja kohustustest;
 - (b) märkimisväärset turuosa omavate ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate nimetamine kooskõlas artikliga 4;
 - (c) käesoleva määruse järgimise järelevalve ning meetmete võtmine selle nõuetekohase rakendamise tagamiseks;
 - (d) käesoleva määruse väidetavate rikkumiste kohta esitatud kaebuste menetlemine;
 - (e) artikli 15 kohaselt sätestatud karistuste määramine, kui riiklik täitevasutus on kindlaks teinud, et käesoleva määruse sätteid on rikutud;
 - (f) koostöö teiste liikmesriikide riiklike täitevasutuste ja komisjoniga, et tagada käesoleva määruse järjekindel täitmine, vastastikune abi turujärelevalve ülesannete täitmisel, täitmisele pööramisel, määramisprotsessis ja kaebuste menetlemisel, sealhulgas asjakohase teabe elektroonilise vahetamise kaudu, austades samal ajal nõuetekohaselt tundlike äriandmete konfidentsiaalsust.
2. Riiklikud täitevasutused tagavad käesoleva määruse täitmise tihedas koostöös üksteisega.
 3. Kui riiklik täitevasutus taotleb oma ülesannete või kohustuste täitmiseks teavet teise liikmesriigi riiklikult täitevasutuselt, esitatakse see teave põhjendamatu viivitusega ja igal juhul ühe kuu jooksul alates taotluse kättesaamisest. Keerukate juhtumite puhul võib riiklik täitevasutus, kellele taotlus on adresseeritud, seda tähtaega pikendada maksimaalselt kolme kuuni alates taotluse kättesaamisest.
 4. Riiklikud täitevasutused loovad võrgustiku ning teevad selle kaudu koostööd; võrgustik tuleb kokku korrapäraselt ja vähemalt kord aastas, et vahetada teavet eelkõige oma järelevalve-, täitmis- ja rakendamistegevuse, otsustuspõhimõtete ning haldustavade kohta. Komisjon on võrgustiku liige, koordineerib ja toetab võrgustiku tööd ning annab võrgustikule asjakohasel juhul soovitusi. Komisjon tagab asjaomaste reguleerivate asutuste aktiivse koostöö.

Artikkel 14

Kaebused

1. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatel, ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatel või ärikasutajatel on õigus esitada kaebus käesoleva määruse väidetava rikkumise kohta selle liikmesriigi riiklikule täitevasutusele, kus nad on asutatud, või kui nad leiavad, et neid on koheldud ebaõiglaselt, diskrimineeritud või muul viisil kahjustatud.
2. Ühistranspordiasutused võivad esitada artikli 10 väidetava rikkumise kohta kaebuse oma liikmesriigi riiklikule täitevasutusele.
3. Veoettevõtjatel on õigus esitada kaebusi käesoleva määruse väidetava rikkumise kohta selle liikmesriigi riiklikule täitevasutusele, kus neile on antud liidu territooriumil tegutsemise luba, või juhul, kui nad leiavad, et neid on koheldud ebaõiglaselt, diskrimineeritud või muul viisil kahjustatud.
4. Kui ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad, ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ja ärikasutajad ei asu või ei ole asutatud liidus või kui veoettevõtjale on loa andnud

kolmas riik, on neil õigus esitada kaebus käesoleva määruse väidetava rikkumise kohta selle liikmesriigi pädevale riiklikule täitevasutusele, kus on asutatud rikkumise väidetavalt toime pannud teine osaline või kes andis talle tegevusloa või kelle territooriumil asjaomaseid veoteenuseid või osa neist osutati.

5. Kui kaebust ei saa esitada lõigetes 1–4 sätestatud normide kohaselt, võib kaebuse esitada mis tahes liikmesriigi riiklikule täitevasutusele.
6. Riiklik täitevasutus, kes saab käesoleva artikli lõigete 1–5 kohaselt kaebuse, hindab kaebust ja edastab selle vajaduse korral artikli 12 lõike 1 kohaselt liikmesriigi pädevale riiklikule täitevasutusele.
7. Riiklikud täitevasutused keelduvad kaebust menetlemast, kui sama reguleerimiseseme kohta samade osaliste vahel on juba esitatud kaebus teisele riiklikule täitevasutusele või kui liikmesriigi kohtus on taotletud tõhusat õiguskaitsevahendit.

Kaebust menetlevad riiklikud täitevasutused teavitavad nende liikmesriikide riiklikke täitevasutusi:

- (a) kus on asutatud ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja, kelle suhtes kaebus on esitatud;
- (b) kes on andnud tegevusloa veoettevõtjale, kelle suhtes kaebus on esitatud;
- (c) kelle territooriumil veoteenuseid osutati.

Kaebust menetlev riiklik täitevasutus võib samuti taotleda esimeses lõigus osutatud riiklikelt täitevasutustelt asjakohast teavet ning võtab seda enne kaebuse kohta otsuse tegemist arvesse.

8. [Väljaannete talitus: lisada kuupäev, mil möödub kaks aastat käesoleva määruse jõustumise kuupäevast] ja seejärel iga kahe aasta tagant avaldavad riiklikud täitevasutused tegevusaruande, mis sisaldab statistikat, sealhulgas teavet küsimuste kohta, mille kohta kaebusi kõige sagedamini esitati, ning teavet käesoleva määruse rikkumise eest määratud karistuste kohta. Aruannetes ei avaldata tundlikke äriandmeid. Aruanne avaldatakse asjaomase riikliku täitevasutuse veebisaidil hiljemalt vaatlusperioodi lõpule järgneva kalendriaasta 30. juuniks.

Artikkel 15

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta. Nimetatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed, hoiatavad ja mittediskrimineerivad.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nimetatud normidest ja meetmetest hiljemalt [käesoleva määruse kohaldamise kuupäev] ning annavad viivitamata teada nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 4 lõikes 10 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva õigusakti jõustumise kuupäevast]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimine pikeneb automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle kohta vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses sätestatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 4 lõike 10 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

5. peatükk Lõppsätted

Artikkel 18

Läbivaatamine ja aruandlus

Hiljemalt [pp/kk/20aa – viis aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] hindab komisjon käesoleva määruse rakendamist ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande oma peamiste järelduste kohta.

Aruandele lisatakse vajaduse korral asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

Artikkel 19

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EÜ) nr 80/2009 tunnistatakse kehtetuks.
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 20

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates [KUUPÄEV XX kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]

FINANTS- JA DIGISELGITUS

1. **ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK**

1.1. **Ettepaneku/algatuse nimetus**

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS mitmeliigilise broneerimise kohta

1.2. **Asjaomased poliitikavaldkonnad**

Transport, digiteenused

1.3. **Eesmärgid**

1.3.1. *Üldeesmärgid*

Internetipõhise piletite levitamise turu parem toimimine

1.3.2. *Erieesmärgid*

Erieesmärk

Suurendada läbipaistvust ja luua veoettevõtjatele võrdsed tingimused seoses juurdepääsuga asendamatutele mitmeliigilise liikuvuse digiteenustele ja nende kasutamisele.

1.3.3. *Oodatavad tulemused ja mõju*

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Algatusel on eeldatavasti positiivne mõju mitmeliigilise liikuvuse digiteenustele, veoettevõtjatele (netokasuga igale rühmale), konkurentsivõimele ja siseturu toimimisele ning innovatsioonile. Samuti eeldatakse, et ettepanek mõjutab transpordiliikide kasutamisel üleminekut kestlikumatele transpordiliikidele, avaldades seeläbi positiivset mõju transpordiohutusele ning CO₂ heite ja õhusaasteainete vähenemisele.

1.3.4. *Tulemusnäitajad*

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Peamised vahe-eesmärgid, mida eesmärgi saavutamisel tehtud edusammude jälgimisel arvesse võetakse, on i) saavutada ausad ja mittediskrimineerivad ärilepingute läbirääkimised, ii) tagada lõppkasutajate jaoks kõigi mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste puhul reisivõimaluste erapooletu kuvamine ning iii) minimeerida identsete pakkumiste puhul põhjendamatuid hinnaerinevusi seoses eri teenustega. Selle eesmärgi saavutamisel tehtud edusamme jälgitakse nelja peamise näitaja abil (võrreldes ettepanekule lisatud mõjuhinnangus kirjeldatud lähtetasemega): i) nende veoettevõtjate arv, kes kasutavad veotoodete levitamiseks asendamatuid mitmeliigilise liikuvuse digiteenuseid, ii) mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate ja veoettevõtjate vaheliste lepingute arv, iii) määratud karistuste arv ning iv) tarbijate rahulolu paranemine seoses reisisiteabe kättesaadavuse ja broneeritavusega.

1.4. **Ettepanek/algatus käsitleb**

uut meedet

- uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest³⁷
- olemasoleva meetme pikendamist
- ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Kaalutakse mitut meedet, et suurendada läbipaistvust ning luua veoettevõtjatele võrdsed tingimused asendamatutele mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste juurdepääsul ja nende kasutamisel.

- (a) Esiteks sisaldab ettepanek meetmeid, millega tagatakse teabe ja andmete õiglane käsitlemine kõigi mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste puhul. Selleks kohustatakse mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajaid järgima oma veebileideses neutraalset kuvamist vastavalt kuvamiskriteeriumidele. Mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatelt nõutakse ka kasvuhoonegaaside heidet käsitleva teabe kuvamist, kui veoettevõtja on seda teavet jaganud, ning liikuvuse juhtimiseks vajalike andmete jagamist avaliku sektori asutustega.
- (b) Ettepanekus sätestatakse ka peamised põhimõtted, mis raamivad kõiki ärilepinguid mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste asendamatute osutajate ja veoettevõtjate vahel. Selliste normide eesmärk on kaitsta veoettevõtjaid nende ärilepingutes mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste asendamatute osutajatega. Riigi ja ELi tasandil kavandatakse teavitamisprotsessi, et tuvastada ja määrata kindlaks märkimisväärset turuosa omavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse (asendamatud) osutajad.
- (c) Liikmesriikidel oleks kohustus määrata riiklik asutus, kes lahendab osaliste vahel tekkida võivaid vaidlusi, ning ELi selliste asutuste võrgustik tagaks järjepideva jõustamise kogu ELis.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

See algatus võimaldab lõppkasutajatel ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutavate teenuste puhul tellijatel saada kasu suuremast piletilivalikust, mida kuvatakse veoettevõtjate ja transpordiliikide kaupa õiglaselt ja läbipaistvalt. See peaks omakorda parandama siseturu toimimist, võimaldades reisijatel pileteid sujuvamalt ja sidusamalt broneerida, ning toetama ELi eesmärki edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust. ELi tasandi meetmed, millega kehtestatakse horisontaalnormid, toetaksid internetipõhise pileтите levitamise turu paremat toimimist, kõrvaldades takistused ettevõtjate ja mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajate jaoks. ELi tasandi meetmed seoses ettevõtjalt ettevõtjale osutatava teenuse pileтите levitamisega edendaksid jätkuvalt selles sektoris võrdsed tingimusi. Arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimishendi 2020. aasta järelhindamisel jõuti järeldusele, et pileтите levitamisse sekkumiseks on õige ELi tasand võrreldes

³⁷

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

riigi tasandi ja rahvusvahelise sekkumisega. See on tingitud nii arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujate kui ka lennundusteenuste rahvusvahelisest olemusest. Kui seda reguleeritakse riigi tasandil, peaksid arvutipõhiste ettetellimissüsteemide pakkujad kohanema paljude õiguskordadega, millel on tõhususele negatiivne mõju. Lisaks tooks meelepärase kohtualluvuse valimise oht kaasa ELi ühtse turu killustumise. Rahvusvahelisel tasandil on Rahvusvaheline Tsiivilennunduse Organisatsioon (ICAO) vastu võtnud mittesiduva arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimumisjuhendi. ELi arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimumisjuhend on siiski siduv, muutes selle tõhusamaks ja andes lisaväärtust võrreldes liikmesriikidega, kes ICAO koodeksi vastu võtavad.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Kogemusi võib saada arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tegevusjuhendist: määrus nr 2299/89³⁸ võeti vastu selleks, et tagada kõigi selliste lennuettevõtjate võrdne kohtlemine, kelle lennud kuuluvad arvutipõhisesse ettetellimissüsteemi, ning edendada konkurentsi lennuettevõtjate vahel kaudse lennupiletite levitamise sektoris. Sellega kehtestati nõue näidata tulemusi erapooletul kuval, mis ei soosi arvutipõhise ettetellimissüsteemi emettevõtjaid (või muid veoettevõtjaid), ning tagada, et emettevõtjad ei eelistaks oma arvutipõhist ettetellimissüsteemi teistele, samuti tagada, et reisibüroodel ja lõpuks tarbijatel oleks pakkumistele erapooletu juurdepääs. Arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimumisjuhendit hinnati 2020. aastal. Hindamisel jõuti järeldusele, et i) võrdsete tingimuste tagamise ja ii) läbipaistvuse suurendamise eesmärgid on endiselt asjakohased. Hindamine näitas, et tegevusjuhend ei ole täielikult taganud kõigile osalevatele lennuettevõtjatele võrdseid võimalusi arvutipõhiste ettetellimissüsteemide teenustele juurdepääsuks ja nende kasutamiseks, kuna see ei ole toonud kaasa eri suurusega lennuettevõtjate puhul arvutipõhiste ettetellimissüsteemidega seotud läbirääkimistel positsiooni paremat tasakaalustamist. Hindamise käigus jõuti siiski järeldusele, et läbipaistvusnõuded neutraalse kuvamise kujul on endiselt olulised, kuna reisibürood nii veebis kui ka väljaspool seda ja reisikorraldusettevõtjad sõltuvad endiselt suurel määral arvutipõhiste ettetellimissüsteemide andmetest, eriti ärireiside puhul. Hindamises jõuti ka järeldusele, et kuigi raudteetranspordi ja mitmeliigilise transpordi edendamine on endiselt oluline, tuleks seda teha pigem laialdasemate algatuste kui arvutipõhiste ettetellimissüsteemide eeskirjade kaudu.

1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega*

Ettepanek on kooskõlas muude ELi õigusaktide ja asjaomase ELi poliitikaga, eelkõige järgmisega.

Digitaalne transpordipoliitika: ettepanek täiendab tööd, mida on tehtud intelligentsete transpordisüsteemide direktiivi raames, millega luuakse raamistik intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtuks maanteetranspordis ja selle liidestest teiste transpordiliikidega. Mitmeliigiliste liikumisvõimaluste teabeteenuseid käsitleva delegeeritud määruse kohaselt peavad liikmesriigid looma riiklikud juurdepääsupunktid, mis on andmekasutajate jaoks ühtne juurdepääsupunkt eri transpordiliikide liikumisvõimalusi ja liiklust käsitlevatele staatilistele, varasemaid perioode hõlmavatele, jälgitavatele ja dünaamilistele andmetele, et osutada

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuli 1989. aasta määrus (EÜ) nr 2299/89 toimumisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul (EÜT L 220, 29.7.1989, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1989/2299/oj>).

mitmeliigilisi liikumisvõimalusi käsitlevaid teabeteenuseid. Selliste mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste arendamiseks, mis võimaldavad reserveerimist, broneerimist või piletimüüki, on siiski vaja täiendavaid andmeid (näiteks reaalarajas piletihinnad).

Horisontaalne andmepoliitika: selleks et täiendada digiturgude määrase üldpõhimõtteid seoses mitmeliigilise liikuvuse digiteenustega, kaalutakse mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste ettepanekus valdkondlikke meetmeid, millega suurendada tarbijatele transpordivõimaluste kohta esitatava teabe läbipaistvust. Mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste ettepanek täiendab digiteenuste määrase sätteid, kuna ka sellega toetatakse turvalist, prognoositavat ja usaldusväärset veebikeskkonda. Andmemäärus toimib koos mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste ettepanekuga, kuna sellega kehtestatakse andmete jagamise ühtlustatud normid, sealhulgas ettevõtjalt valitsusele andmete jagamise normid ja ebaõiglasi lepingutingimusi käsitlevad normid.

Kaubandustavade poliitika: platvormide ja ettevõtjate vahelisi suhteid käsitlevat määrust kohaldatakse ELis ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse suhtes ning sellega kehtestatakse läbipaistvuskohustused järjestamisel kasutatavate parameetrite suhtes. Ebaausate kaubandustavade direktiivi läbivaadatud versiooniga keelatakse avalikustamata reklaam ja tasuline müügiedendus toodete kõrgemale järjestamiseks mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste otsingu tulemustes. Mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste ettepanekuga täiendatakse neid õigusakte meetmetega, millega tagatakse, et mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste otsingu tulemused kuvatakse neutraalselt, sätestades kohustuslike järjestamiskriteeriumide loetelu ja märkides, millist kriteeriumi kuvamisel kasutati, ning keelatakse enda eelistamine ja tasuline esiletõstmine, lubades reklaamsisu üksnes teatavatel tingimustel.

Muud algatused: algatusega „CountEmissionsEU“ ja lennu heitkoguse märgisega luuakse ühisraamistik transpordist tuleneva kasvuhooonegaaside heite arvutamiseks ja aruandluseks. Transpordiliikideülevalt kohaldatav läbipaistev teave võimaldab reisijatel valida oma reiseks kõige kestlikumad võimalused.

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Euroopa Komisjoni korduvad kohandamiskulud on seotud nõudega, mille kohaselt peab Euroopa Komisjon määrama ELi tasandil kindlaks märkimisväärset turujõudu omavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad. Eeldatakse, et alates 2028. aastast on selleks vaja kaks täistööaja ekvivalenti aastas.

1.6. **Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus**

Piiratud kestusega

hõlmab ajavahemikku [PP.KK]AAAA–[PP.KK]AAAA

finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

Piiramatu kestusega

Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA, millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viis(id)³⁹

- Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt
 - tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
 - rakendusametite kaudu
- Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega
- Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:
 - kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
 - rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
 - Euroopa Investeerimispankale ja Euroopa Investeerimisfondile;
 - finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
 - avalik-õiguslikele asutustele;
 - avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
 - liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
 - asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;
 - liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

Märkused

[...]

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Kavandatud meede keskendub poliitikameetmetele ja järelevalvele ning sellega ei nähta ette tulude ega kulude haldamist, vaid üksnes täiendavate inimressursside värbamist (2 täistööaja ekvivalenti).

³⁹ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2.2. **Haldus- ja kontrollisüsteem(id)**

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Kõnealuste lepingutega seotud kulusid hallatakse vastavalt komisjoni sisemenetlustele.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Komisjon kontrollib põhjalikult töölepingute haldamist ning liikuvuse ja transpordi peadirektoraat järgib rangeid eetikastandardeid. Seadusandlik ettepanek ei hõlma tulude kogumist ega nõua täiendavat kontrollimehhanismi.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Üldine vearisk on eeldatavasti väga väike ja see on juba hõlmatud olemasoleva kontrollikeskkonnaga. Automaatseid kontrole ei ole eeldatavasti vaja.

2.3. **Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed**

Seadusandlik ettepanek ei hõlma tulude kogumist liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi poolt. Kulud on ette nähtud täiendava personali töölevõtmiseks. Pettuse ja eeskirjade eiramise ohtu peetakse väga väikeseks ja see kaetakse olemasolevate kontrollidega. Liikuvuse ja transpordi peadirektoraat vaatas 2020. aastal kooskõlas OLAFi suunistega läbi oma pettustevastase võitluse strateegia ja kavatseb seda 2026. aastal ajakohastada. Kohalik strateegia sisaldab asjakohaseid meetmeid, et tagada teadlikkuse suurendamine pettuste ennetamise kohta ja sihtotstarbelised riskihindamismeetmed, ning tagab tulemusliku ja tõhusa koostöö uurimisasutustega. Organisatsiooni raamistik tagab välisaudiitorite (Euroopa Kontrollikoda) ja siseaudiitorite (IAS) juurdepääsuõiguse teabele, ruumidele ja töötajatele.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ⁴⁰ .	EFTA riigid ⁴¹	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ⁴²	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
4	Eelarverida muutub kättesaadavaks pärast mitmeaastase finantsraamistiku uue eelarvestruktuuri vastuvõtmist.	Liigendamata.	EI	EI	EI	EI

Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

⁴⁰ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁴¹ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴² Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist

Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.1.1. *Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud*

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ⁴³										
DG: MOVE			Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2028–2034 KOKKU
Tegevusassigneeringud										
Eelarverida	Kulukohustused	(1a)								0,000
	Maksed	(2a)								0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)								0,000
	Maksed	(2b)								0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴⁴										

⁴³ Vajalike assigneeringute kindlaksmääramiseks tuleks kasutada aastaseid keskmisi kulunäitajaid, mis on kättesaadavad BUDGpedia veebilehel.

⁴⁴ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

Eelarverida		(3)								0,000
<.....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	$= 1a + 1b + 3$	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
	Maksed	$= 2a + 2b + 3$	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
DG: <.....>						Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud										
Eelarverida	Kulukohustused		(1a)							0,000
	Maksed		(2a)							0,000
Eelarverida	Kulukohustused		(1b)							0,000
	Maksed		(2b)							0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴⁵										
Eelarverida			(3)							0,000

⁴⁵ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

<.....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustus ed	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustus ed	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Eriprogrammide vahenditest haldusassigneeringud KOKKU	rahastatavad	(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <....> assigneeringud KOKKU	Kulukohustus ed	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik			Nr				
DG: <.....>			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU

Tegevusassigneeringud							
Eelarverida	Kulukohustused	(1a)					0,000
	Maksed	(2a)					0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					0,000
	Maksed	(2b)					0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴⁶							
Eelarverida		(3)					0,000
<.....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
DG: <.....>			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud							

⁴⁶ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

Eelarverida	Kulukohustused	(1a)						0,000
	Maksed	(2a)						0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)						0,000
	Maksed	(2b)						0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁴⁷								
Eelarverida		(3)						0,000
<.....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021–2027 KOKKU	
Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000

⁴⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <...> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 1–3 assigneeringud KOKKU (vajalikud vahendid)	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	4	„Halduskulud“ ⁴⁸					

⁴⁸

Vajalike assigneeringute kindlaksmääramiseks tuleks kasutada aastaseid keskmisi kulunäitajaid, mis on kättesaadavad BUDGpedia veebilehel.

DG: MOVE		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamisti k 2028–2034 KOKKU
Personalikulud		0,388	0,388	0,388	0,388	0,388	0,388	0,388	2,716
Muud halduskulud		0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,07
DG MOVE KOKKU	Assigneeringud	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	2,786
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 4 assigneeringud KOKKU		(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)			0,398	0,398	0,398	0,398	2,786

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	MITMEAAS TANE FINANTSRA AMISTIK 2028–2034 KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–4 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	2,786
	Maksed	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	2,786

3.2.1.2. Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	
--	----	--

DG: <.....>			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS- TANE FINANTSRA- AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud							
Eelarverida	Kulukohustused	(1a)					0,000
	Maksed	(2a)					0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					0,000
	Maksed	(2b)					0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud⁴⁹							
Eelarverida		(3)					0,000
<....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
DG: <.....>			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS- TANE FINANTSRA- AMISTIK 2021–2027

⁴⁹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

							KOKKU
Tegevusassigneeringud							
Eelarverida	Kulukohustused	(1a)					0,000
	Maksed	(2a)					0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					0,000
	Maksed	(2b)					0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud⁵⁰							
Eelarverida		(3)					0,000
<....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS- TANE FINANTSRA- AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

⁵⁰ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku <.....> RUBRIIGI assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		Nr					
DG: <.....>			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS TANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud							
Eelarverida	Kulukohustused	(1a)					0,000
	Maksed	(2a)					0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					0,000
	Maksed	(2b)					0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁵¹							
Eelarverida		(3)					0,000

⁵¹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

<....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
DG: <.....>			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS TANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud							
Eelarverida	Kulukohustused	(1a)					0,000
	Maksed	(2a)					0,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)					0,000
	Maksed	(2b)					0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁵²							
Eelarverida		(3)					0,000
<....> peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	MITMEAAS TANE

⁵² Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

			2024	2025	2026	2027	FINANTSRAAMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <....> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021–2027 KOKKU
Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 1–6 assigneeringud KOKKU (vajalikud vahendid)	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	4	„Halduskulud“ ⁵³
---	---	-----------------------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

DG: LIIKUVUS JA TRANSPORT		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2028–2034 KOKKU
Personalikulud		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	Assigneeringud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
DG: <.....>					Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Personalikulud					0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud					0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
DG <...> KOKKU	Assigneeringud				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 4		(Kulukohustuste				0,000	0,000	0,000	0,000

⁵³

Vajalike assigneeringute kindlaksmääramiseks tuleks kasutada aastaseid keskmisi kulunäitajaid, mis on kättesaadavad BUDGpedia veebilehel.

assigneeringud KOKKU	kogusumma = maksete kogusumma)					
-----------------------------	--------------------------------	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS- TANE FINANTSRA- AMISTIK 2021–2027 KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksed	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.2. *Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (ei täideta detsentraliseeritud asutuste puhul)*

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mär- kida ees- mär- gid ja välj- undi d ↓			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada mõju kestust (vt punkt 1.6)										KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Välj- undi liik ⁵⁴	Kes- kmi- ne kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Kok- ku Arv	Kok- ku Kulu
ERIEESMÄRK																		

⁵⁴

Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

nr 1 ⁵⁵ : [...]																		
- Välj und																		
- Välj und																		
- Välj und																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2																		
- Välj und																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KOKKU																		

3.2.3. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade*

Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist

⁵⁵ Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid“.

Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.3.1. *Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud*

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	MITMEAAS TANE FINANTSR AAMISTIK 2028–2034 KOKKU
RUBRIIK 4								
Personalikulud	0,388	0,388	0,388	0,388	0,388	0,388	0,388	2,716
Muud halduskulud	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,070
RUBRIIK 4 kokku	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	2,786
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud								
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
KOKKU								
	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	0,398	2,786
Ettepaneku rakendamiseks vajatav personal: 2 täistööaja ekvivalenti. <i>Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud</i>								

<p>näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud</p>	
---	--

3.2.3.2. Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud

SIHTOTSTARBE LINE VÄLISTULU	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS TANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
RUBRIIK 7					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3.3. *Assigneeringud kokku*

HEAKSKIIDETUD EELARVE + SIHTTOTSTARBE LINE VÄLISTULU KOKKU	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAS TANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
RUBRIIK 7					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad

mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.4. Hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina ⁵⁶

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	2	2	2	2	2	2	2
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)	0	0	0	0	0	0	0
Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised)	0	0	0	0	0	0	0

⁵⁶ Palun täpsustage allpool esitatud tabelis, kui palju täistööaja ekvivalente on juba määratud meetme haldamiseks ja/või kui palju saab neid teie peadirektoraadis ümber paigutada ja millised on teie netovajadused.

töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)								
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)		0	0	0	0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	peakorteris	0	0	0	0	0	0	0
	ELi delegatsioonides	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7		0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud		0	0	0	0	0	0	0
KOKKU		2	2	2	2	2	2	2

3.2.4.2. *Rahastatakse sihtotstarbelisest välistulust*

SIHTOTSTARBELINE VÄLISTULU	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)				

20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		0	0	0	0
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)		0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)		0	0	0	0
Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)		0	0	0	0
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris	0	0	0	0
	- ELi delegatsioonides	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud		0	0	0	0
KOKKU		0	0	0	0

3.2.4.3. Personalivajadus kokku

HEAKSKIIDETUD EELARVE + SIHTTOTSTARBELINE VÄLISTULU KOKKU		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)					
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		0	0	0	0
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)		0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)		0	0	0	0
Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)		0	0	0	0
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris	0	0	0	0
	- ELi delegatsioonides	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese		0	0	0	0

teadustegevuse valdkonnas)				
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud	0	0	0	0
KOKKU	0	0	0	0

Ettepaneku rakendamiseks vajatav personal (täistööaja ekvivalendina)

	Kaetakse komisjoni talituste olemasolevast personalist	Erakorraline lisapersonal*		
		Rahastatakse rubriigist 4 või teadusuuringute eelarveridadelt	Rahastatakse BA ridadelt	Rahastatakse tasudest
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad		2	ei kohaldata	0
Koosseisuväline personal (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)		0	0	0

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	<p>Määruse rakendamisega seotud lisatöö tõttu tuleb alates määruse vastuvõtmisest asutusesiseselt ümber paigutada kaks ametikohtade loetelus olevat ametikohta.</p> <p>Lisatöö on seotud järgmisega:</p> <p>1) Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse sellise osutaja nimetamine, kellel on ELis</p>
--------------------------------	---

	<p>märkimisväärne turuosa. Määrusega kehtestatakse Euroopa Komisjonile nõue nimetada ELis märkimisväärset turuosajõudu omavad ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad ; selleks peab komisjon menetlema teenuseosutajate saadetud teateid ning jälgima arengusuundi ja turgu, tagamaks et kõik asjaomased teenuseosutajad teate esitaksid. Komisjonil võib olla vaja käsitleda ka nimetamisprotsessiga seotud kaebusi või teha täiendavaid uurimisi. Aja jooksul peab komisjon jälgima arengusuundi ja haldama kindlaksmääratud üksuste loetelu, sealhulgas vajaduse korral üksuste lisamist loetellu või sealt väljajätmist.</p> <p>2) Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse sellise osutaja nimetamine, kellel on märkimisväärne turuosa riigi tasandil: sellega tegelevad riiklikud täitevasutused, kuid komisjon peab kontrollima liikmesriikidelt saadud teateid, koordineerima tegevust riiklike täitevasutustega ning avaldama ja ajakohastama komisjoni veebisaidil dünaamilised loetelud, tagades samal ajal rangetest tähtaegadest kinnipidamise. Mitmetasandilised teavitamis- ja nimetamisprotsessid nii ELi kui ka riigi tasandil nõuavad reaalajas järelevalvet.</p> <p>Teadete hindamise, ELi mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste turu jälgimise ja võimalike kustutamistaotluste menetlemise suur koormus eeldab sihtotstarbelist suutlikkust. Seetõttu on ette nähtud kaks täistööaja ekvivalenti, et tõhustada koordineerimist, vähendada nimetamisega seotud viivitusi ning pidada täpset ja ajakohast avalikku registrit, tagades uue õigusraamistiku kohaselt turu läbipaistvuse ja nõuete täitmise tulemusliku tagamise. Võttes arvesse vajalikke väga spetsiifilisi teadmisi ja pädevuste kombinatsiooni, mis hõlmab konkurentsivaldkonna eriteadmisi koos õigusloomeoskustega, saaks vajadused katta kahe AD ametikohaga.</p>
Kosseisuvälised töötajad	

3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade

Kohustuslik: järgmises tabelis tuleks esitada parim hinnang ettepanekust/algatusest tulenevate digitehnoloogiaga seotud investeeringute kohta.

Erandkorras, kui see on vajalik ettepaneku/algatuse rakendamiseks, tuleks rubriigi 7 assigneeringud esitada selleks ettenähtud eelarveraal.

Rubriikide 1–6 assigneeringuid tuleks kajastada „tegevusvaldkonna IT-kuludena, mis on eraldatud rakenduskavadele“. Nende kulud kuuluvad tegevuseelarvesse, mida kasutatakse otseselt algatuse rakendamisega seotud IT-platvormide/vahendite taaskasutamiseks/ostmiseks/arendamiseks ja nendega seotud investeeringuteks (nt litsentsid, uuringud, andmete säilitamine jne). Selles tabelis esitatud teave peaks olema kooskõlas 4. jaos „Digimõõde“ esitatud üksikasjadega.

Digi- ja IT-assigneeringud KOKKU	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	MITMEAAST ANE FINANTSRA AMISTIK 2021–2027 KOKKU
RUBRIIK 7					
Institutsiooni tasandi IT-kulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Poliitikavaldkondade IT-kulud rakenduskavadele	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. *Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*

Ettepanek/algatus:

- on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu
- tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu
- nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist

3.2.7. *Kolmandate isikute rahaline osalus*

Ettepanek/algatus:

- ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus					
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU					

3.3. **Hinnanguline mõju tuludele**

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - omavahenditele
 - muudele tuludele

märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁵⁷			
		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
Artikkel					

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[...]

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

[...]

4. DIGIMÕÕDE

4.1. Diginõuded

Muul juhul loetlege diginõuded allpool esitatud tabelis.

Viide nõudele	Nõude kirjeldus	Nõudest mõjutatud või sellega seotud osaleja(d)	Üldised protsessid	Kategooriad
Artikkel 4	Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutaja jagab andmeid müüdud piletite arvu kohta transpordiliikide kaupa ja nende väärtuse kohta komisjoniga (ELi andmete puhul) ning riiklike täitevasutustega (riiklike andmete puhul).	Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenus Euroopa Komisjon	Teavitamiskohustus	Andmed Digitaalne avalik teenus

⁵⁷

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

		Riiklikud täitevasutused		
Artikkel 6	Ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate ja ärikasutajate vaheliste äriolepingutega ei tohi tahtlikult ega muul viisil: a) takistada ärikasutajal tellida või kasutada muud samalaadset süsteemi; b) nõuda selliste lisatingimustega nõustumist, mis ei ole ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse tellimiseks vajalikud; c) kehtestada kohustust nõustuda konkreetse tehnilise seadme või tarkvara kasutamisega ning d) kehtestada muid ebaõiglasid või põhjendamatuid tingimusi.	Ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	ei kohaldata	Andmed, ärioleping
Artikkel 7	Ettevõtjalt tarbijale pakutava ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad sisestavad ja töötlevad ettevõtjate andmeid võrdse hoolsusega ning kuvavad ettevõtjate veotooteid neutraalselt ja terviklikult. Artiklis 7 sätestatakse veotoodete vaikimisi järjestamise ja mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste muude funktsioonide kriteeriumid.	Ettevõtjalt tarbijale pakutav ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Andmete töötlemine ja avaldamine	Andmed Digitaalne avalik teenus Digilahendus
Artikkel 8	Artiklis 8 sätestatakse nõuded turundus-, broneerimis- ja müügiandmetele, mida ettevõtjalt tarbijale pakutava ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad esitavad osalevatele veoetevõtjatele.	Ettevõtjalt tarbijale pakutav ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Andmete töötlemine ja avaldamine	Andmed Digitaalne avalik teenus
Artikkel 9	Artiklis 9 sätestatakse nõuded kasvuhoonegaaside heidet ja CO ₂ ekvivalendina väljendatud heidet käsitleva teabe kohta.	Ettevõtjalt tarbijale pakutav ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutav	Teabe avalikustamine	Andmed Digitaalne

		mitmeliigilise liikuvuse digiteenus		avalik teenus Digilahendus
Artikkel 10	Artiklis 10 sätestatakse ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajatele nõuded ühistranspordiametitega andmete jagamise kohta.	Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Statistilise aruandluse kohustused	Andmed
Artikkel 12	Kui riiklik täitevasutus nõuab asjakohast teavet, esitatakse see põhjendamatu viivitusega ja igal juhul ühe kuu jooksul alates taotluse kättesaamisest.	Riiklikud täitevasutused Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Järelevalve poliitika üle ja selle täitmise tagamine	Andmed
Artikkel 12	Koostöö liikmesriikide riiklike täitevasutuste vahel, et tagada käesoleva määruse täitmise järjekindel tagamine, vastastikune abi turujärelevalve ülesannete täitmisel ja kaebuste menetlemisel, sealhulgas asjakohase teabe elektroonilise vahetamise kaudu, austades nõuetekohaselt tundlike äriandmete konfidentsiaalsust.	Riiklikud täitevasutused	Järelevalve poliitika üle ja selle täitmise tagamine	Andmed Digitaalne avalik teenus
Artikkel 12	Riiklikud täitevasutused osalevad võrgustikus, mis tuleb kokku korrapäraselt ja vähemalt kord aastas, et vahetada teavet eelkõige oma i) järelevalve-, täitmis- ja rakendamistegevuse, ii) otsustuspõhimõtete ning iii) haldustavade kohta.	Riiklikud täitevasutused Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Järelevalve poliitika üle ja selle täitmise tagamine	Andmed

4.2. **Andmed**

Kohaldamisalasse kuuluvate andmete ja seonduvate standardite / tehniliste kirjelduste üldine kirjeldus

Andmete liik	Viide nõudele (nõuetele)	Standard ja/või tehniline kirjeldus (kui see on asjakohane)
Transpordiliikide kaupa andmed müüdüd piletite arvu ja nende väärtuse kohta	Artikkel 4	ei kohaldata
Ettevõtja andmed	Artikkel 7	ei kohaldata
Turunduse, broneeringute ja müügi andmed	Artikkel 8	ei kohaldata
Andmed veotoodete kasvuhoonegaaside heite või CO ₂ ekvivalendina väljendatud heite kohta	Artikkel 9	Algatuse „CountEmissionsEU“ ja lennu heitkoguse märgise standardid
Andmed, mida võib kasutada ühistranspordipoliitika ja kestliku liikuvuse tõhususe parandamiseks	Artikkel 10	ei kohaldata
Järelevalve ja täitmise tagamise andmed (teave künniste kohta)	Artikkel 12	ei kohaldata
Asutustevahelised järelevalve ja täitmise tagamise andmed (eelkõige osalistevahelisi vaidlusi käsitlevad andmed)	Artikkel 12	ei kohaldata

Kooskõla Euroopa andmestrategiega

Artiklites 5 ja 6 sätestatud tingimused ärilepingutele veoettevõtjate ja märkimisväärset turuosa omavate ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate või ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate vahel leevendavad lepingulise tasakaalustamatuse kuritarvitamist kooskõlas digiturgude määrusega.

Kooskõla ühekordsuse põhimõttega

Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse kõik osutajad, kes on vertikaalselt integreeritud raudteeveo-ettevõtjaga, kes on rongipiletite müüki käsitleva ettepaneku kohaselt tunnistanud märkimisväärse turuosaga raudteeveo-ettevõtjaks, nimetatakse riigi tasandil raudteeveosektoris märkimisväärset turuosa omavaks ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajaks ning temalt ei nõuta teate esitamist artiklis 13 osutatud riiklikule täitevasutusele selles liikmesriigis, kus raudteeveo-ettevõtja on nimetatud märkimisväärse turuosaga ettevõtjaks.

Selleks et hinnata, kas I lisas sätestatud künnised on täidetud, võib määrav asutus nõuda, et ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad esitaksid mõistliku aja jooksul, kuid hiljemalt kahe kuu jooksul kogu asjakohase teabe. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajale, kes juba on nimetatud märkimisväärse turuosaga ettevõtjaks, ei esitata selliseid teabenõudeid selle transpordiliigi kohta, mille puhul on tema turujõud kindlaks määratud. Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad, kes kindlaksmääratud tähtaja jooksul ei esita nõutud teavet oma märkimisväärse turuosa kohta, võib tunnistada sellist positsiooni omavaks põhjendamatu viivitusega, tuginedes määrava asutuse käsutuses olevale teabele.

Selgitage, kuidas on uued loodud andmed leitavad, juurdepääsetavad, koostalitlusvõimelised ja taaskasutatavad ning vastavad kvaliteetsetele standarditele

Andmed ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse asendamatu digiteenuse kohta avaldatakse komisjoni veebisaidil.

Andmevood

Palun esitage iga andmevoo kohta andmed alljärgnevas tabelis:

Andmete liik	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Osaleja, kes andmed esitab	Osaleja, kes andmed saab	Andmevahetuse ajend	Sagedus (kui see on asjakohane)
Transpordiliikide kaupa andmed müüdü piletite arvu ja nende väärtuse kohta	Artikkel 4	Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Euroopa Komisjon, riiklikud täitevasutused	Artiklist 4 tulenev kohustus / komisjoni või riikliku täitevasutuse taotlus	Iga aasta
Ettevõtja andmed	Artikkel 7	Veoettevõtja	Ettevõtjalt tarbijale pakutav ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise	Transpordipiletite kuvamise/levitamise leping	ei kohaldata

			liikuvuse digiteenus		
Turunduse, broneeringute ja müügi andmed	Artikkel 8	Ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Veotevõtjad	Veotevõtja taotlus	ei kohaldata
Andmed veotoodete kasvuhoonegaaside heite või CO ₂ ekvivalendina väljendatud heite kohta	Artikkel 9	Veotevõtjad	Ettevõtjalt tarbijale pakutav ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Veotevõtja valmisolek neid andmeid jagada.	ei kohaldata
Andmed, mida võib kasutada ühistranspordipoliitika ja kestliku liikuvuse tõhususe parandamiseks	Artikkel 10	Ettevõtjalt tarbijale pakutav ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutav mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Ühistranspordiametid	Ühistranspordiameti taotlus	ei kohaldata
Järelevalve ja täitmise tagamise andmed (teave künniste kohta)	Artikkel 12	Riiklik täitevasutus / liikmesriigid	Euroopa Komisjon	Märkimisväärsed turujõudu omavate ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate loetelu muutmine	ei kohaldata
Asutustevahelised järelevalve ja	Artikkel 13	Riiklik täitevasutus	Riiklik täitevasutus	ELi riiklike täitevasutuste	Vähemalt aastast kord

täitmise tagamise andmed (eelkõige osalistevahelisi vaidlusi käsitlevad andmed)				võrgustiku koosolekud	
---	--	--	--	-----------------------	--

4.3. Palun esitage iga digilahenduse puhul viide seda puudutava(te)le digitaalse tähtsusega nõudele (nõuetele), digilahenduse volitatud funktsiooni kirjeldus, selle eest vastutav asutus ning muud asjakohased aspektid, nagu korduskasutatavus ja juurdepääsetavus. Lõpuks selgitage, kas digilahenduse puhul kavatakse kasutada tehisintellekti tehnoloogiaid.

Digilahendus	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Peamised volitatud funktsioonid	Vastutav asutus	Kuidas on arvesse võetud juurdepääsetavust?	Kuidas on arvesse võetud korduvkasutatavust?	Tehisintellektitehnoloogia kasutamine (kui see on asjakohane)
Mitmeliigilise liikuvuse digiteenus	Artikkel 7 Artikkel 9	Ettevõtjalt tarbijale pakutava ja ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad sisestavad ja töötlevad ettevõtjate andmeid võrdse hoolsusega ning kuvavad ettevõtjate veotooteid neutraalselt ja terviklikult.	Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad Ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad	Teabe esitamisel peaksid ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajad järgima Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavuse nõuete kohta sätestatud ning eelkõige pakkuma audiovisuaalseid võimalusi.	Ettepanek toimib koos muude ELi õigusaktidega, mis mõjutavad digitaalseid teabeteenuseid, eelkõige intelligentsete transpordisüsteemide direktiiviga, millega luuakse raamistik, mille alusel võetakse maanteetranspordis kasutusele intelligentsed transpordisüsteemid ja selle liidesed teiste	ei kohaldata

		<p>Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenus osutajad esitavad lõppkasutajatele ning ettevõtjalt ettevõtjale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenus osutajad ärikasutajatele kuvatavate transporditoodete kasvuhoonegaaside heidet või CO₂ ekvivalendina väljendatud heidet käsitleva selge, läbipaistva ja kättesaadava teabe, kui transpordiettevõtjad on sellist teavet jaganud.</p>			transpordiliikidega.	
--	--	---	--	--	----------------------	--

Selgitage iga digilahenduse puhul, kuidas digilahendus vastab ELi küberturvalisuse raamistiku ning muude kohaldatavate digipoliitika ja õigusaktide (nt eIDAS, ühtne digivärv jne) nõuetele ja kohustustele.

Digilahendus #1. Mitmeliigilise liikuvuse digiteenus

Digi- ja/või valdkondlik poliitika (kui see on asjakohane)	Selgitus selle kohta, kuidas see on kooskõlas
<i>Tehisintellektimäärus</i>	ei kohaldata
<i>ELi küberturvalisuse raamistik</i>	ei kohaldata
<i>eIDAS</i>	ei kohaldata
<i>Ühtne digivärv ja siseturu infosüsteem</i>	ei kohaldata
<i>Muu</i>	ei kohaldata

Digilahendus #2

Digi- ja/või valdkondlik poliitika (kui see on asjakohane)	Selgitus selle kohta, kuidas see on kooskõlas
<i>Tehisintellektimäärus</i>	
<i>ELi küberturvalisuse raamistik</i>	
<i>eIDAS</i>	
<i>Ühtne digivärv ja siseturu infosüsteem</i>	
<i>Muu</i>	

4.4. **Koostalitlusvõime hindamine**

Kirjeldage digitaalset avalikku teenust, mida nõuded mõjutavad

Digitaalne avalik teenus või digitaalsete avalike teenuste kategooria	Kirjeldus	Viide (viited nõudele (nõuetele))	Koostalitleva Euroopa lahendus(ed)	Muu(d) koostalitluslahendus(ed)
Ettevõtjalt tarbijale pakutava mitmeliigilise liikuvuse digiteenuse osutajate nimetamine märkimisväärset turuosa omavaks	Mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutaja nimetatakse liidu tasandil märkimisväärse turujõuga ettevõtjaks („märkimisväärse turuosaga ettevõtja“), kui ta vastab I lisa punktis 1 sätestatud künnistele. Ta teatab sellest komisjonile ning esitab transpordiliikide kaupa teabe müüdüd piletite arvu ja nende väärtuse kohta.	Artikkel 4	ei kohaldata	ei kohaldata

Hinnake nõude (nõuete) mõju piiriülesele koostalitlusvõimele

Digitaalne avalik teenus 1

Hindamine	Meede/meetmed	Võimalikud allesjäänud tõkked (kui see on asjakohane)
Kooskõla kehtivate digi- ja valdkondlike poliitikameetmetega.	Ettepanek on kooskõlas rongipiletite müüki käsitleva ettepanekuga ja rongireisijate õigusi käsitleva määruse kavandatud läbivaatamisega, et luua ühtne raamistik, millega edendatakse ühtseid rongipileteid kogu reisiks ja tagatakse internetipõhise piletimüügituru hea toimimine. Ettepanekuga tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 80/2009 arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendi kohta (edaspidi „arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhend“), ajakohastades ja integreerides samal ajal kõnealuse teksti sätteid, mis on endiselt asjakohased. Ettepanek toimib koos muude ELi õigusaktidega, mis mõjutavad digitaalseid teabeteenuseid, eelkõige intelligentsete transpordisüsteemide	ei kohaldata

	<p>direktiiviga, millega luuakse raamistik, mille alusel võetakse maanteetranspordis kasutusele intelligentsed transpordisüsteemid ja selle liidesed teiste transpordiliikidega. Mitmeliigiliste liikumisvõimaluste teabeteenuseid käsitleva delegeeritud määruse kohaselt peavad liikmesriigid looma riiklikud juurdepääsupunktid, mis on andmekasutajate jaoks ühtne juurdepääsupunkt eri transpordiliikide liikumisvõimalusi ja liiklust käsitlevatele staatilistele, varasemaid perioode hõlmavatele, jälgitavatele ja dünaamilistele andmetele, et osutada mitmeliigilisi liikumisvõimalusi käsitlevaid teabeteenuseid. Reserveerimist, broneerimist või piletimüüki võimaldavate mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste arendamist takistavate tõkete kõrvaldamisega täiendatakse kehtivaid õigusakte. Lisaks täiendab käesolev ettepanek digiturgude määruse ja andmemääruse üldpõhimõtteid, kehtestades mitmeliigilise liikuvuse digiteenuseid käsitlevad valdkondlikud meetmed. Ettepanekuga täiendatakse ka ebaausate kaubandustavade direktiivi läbivaadatud versiooni meetmetega, millega tagatakse, et mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste otsingu tulemused kuvatakse neutraalselt (sätestades kohustuslike järjestamiskriteeriumide loetelu ja märkides, millist kriteeriumi kuvamisel kasutati) ning keelatakse enda eelistamine ja tasuline esiletõstmine, lubades reklaamsisu üksnes teatavatel tingimustel.</p> <p>Käesoleva ettepaneku eesmärk on edendada mitmeliigilisemat ja kestlikumat transpordisüsteemi ning aidata kaasa Euroopa rohekokkuleppe eesmärkide saavutamisele. Nõudes, et mitmeliigilise liikuvuse digiteenused kuvaksid teavet kasvuhoonegaaside heite ja CO₂ heite kohta, aitab käesolev ettepanek kaasa ka algatuse „CountEmissionsEU“ ja lennu heitkoguse märgise eesmärkide saavutamisele, luues ühisraamistiku transpordist tuleneva kasvuhoonegaaside heite</p>	
--	---	--

	arvutamiseks ja aruandluseks.	
Korralduslikud meetmed avalike digiteenuste sujuvaks osutamiseks.	Määruses on sätestatud, et iga liikmesriik määrab riikliku täitevasutuse, kes vastutab käesoleva määruse täitmise eest. Liikmesriigid tagavad, et määratud asutusele eraldatakse vajalikud haldus- ja rahalised vahendid ning et tal on käesolevast määrusest tulenevate ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalik oskusteave. Artiklis 12 kirjeldatakse riiklike täitevasutuste ülesandeid, sealhulgas vastastikust abi turujärelevalve ülesannete täitmisel ja kaebuste menetlemisel.	ei kohaldata
Meetmed, mis võetakse andmete ühise mõistmise tagamiseks.	Kasvuhoonegaaside heidet või CO ₂ ekvivalendina väljendatud heidet käsitlev teave esitatakse kooskõlas komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2024/3170. Artiklis 7 sätestatakse kõigile mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele kohustused seoses neutraalse kuvamise ja järjestamiskriteeriumidega.	Oluline on, et käesoleva määruse rakendamisel oleksid teabevahetuse digiaspektid selgelt kindlaks määratud, eelkõige kaebuste menetlemise ja avaliku sektori asutustega andmete jagamise kontekstis.
Ühiselt kokku lepitud avalike tehniliste kirjelduste ja standardite kasutamine	Kasvuhoonegaaside heidet või CO ₂ ekvivalendina väljendatud heidet käsitlev teave esitatakse kooskõlas komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2024/3170. Artiklis 7 sätestatakse kõigile mitmeliigilise liikuvuse digiteenuste osutajatele kohustused seoses neutraalse kuvamise ja järjestamiskriteeriumidega.	Oluline on, et käesoleva määruse rakendamisel oleksid teabevahetuse digiaspektid selgelt kindlaks määratud, eelkõige kaebuste menetlemise ja avaliku sektori asutustega andmete jagamise kontekstis.

4.5. Digimõõtmekesksete rakendamist toetavad meetmed

Palun täitke iga digitaalset rakendamist toetava meetme kohta järgmine tabel

Meetme kirjeldus	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Komisjoni roll (kui see on asjakohane)	Kaasatavad osalejad (kui see on)	Eeldatav ajakava (kui see on)
-------------------------	--	---	---	--------------------------------------

			on asjakohane)	asjakohane)
Nõue 7	Riiklikud täitevasutused osalevad võrgustikus, mis tuleb korrapäraselt kokku, et vahetada teavet eelkõige oma i) järelvalve-, täitmis- ja rakendamistegevuse, ii) otsustuspõhimõtete ning iii) haldustavade kohta.	Komisjoni talitused osalevad võrgustikus toimuvates aruteludes ning koordineerivad ja toetavad koostööd ühist huvi pakkuvates küsimustes ja parimate tavade vahetamist.	Riiklikud täitevasutused / Euroopa Komisjon	Vähemalt kord aastas